

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛНА СЛЕДСТВЕНА СЛУЖБА

ДОКЛАД

на

НАЦИОНАЛНАТА СЛЕДСТВЕНА
СЛУЖБА

за 2023 г.

РАЗДЕЛ I

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА В СЛЕДСТВЕНИТЕ ОТДЕЛИ И НСЛС ПРЕЗ 2023 г.

Следствена дейност в Националната следствена служба, следствените отдели в окръжните прокуратури и Софийска градска прокуратура през 2023 г.

През 2023 г. в Националната следствена служба, следствените отдели в окръжните прокуратури и в Софийската градска прокуратура са работили общо 409 следователи, които са разследвали общо 8 878 досъдебни производства (ДП), или средно по 21.71 ДП на следовател. За сравнение, през 2022 г. в страната са работили 428 следователи (с 19 повече от настоящия отчетен период или с 4.7%), разследвали общо 9 213 досъдебни производства, или средно по 21.53 ДП на следовател.

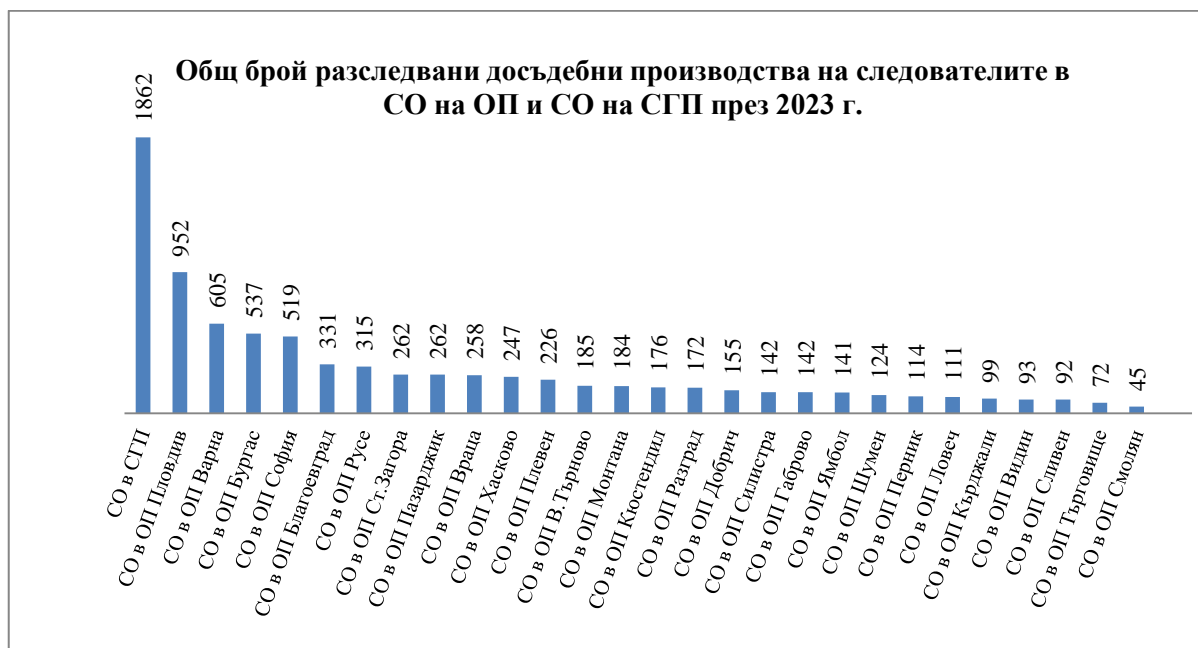
От разследваните през отчетния период 8 878 ДП, 4 062 са възложени през 2023 г. и 4 816 ДП са останали неприключени от предходен период.

Приключени в края на 2023 г. са 3 882 ДП, като от тях:

- ✓ с мнение за съд са изпратени 784 ДП;
- ✓ с мнение за прекратяване са 1 827 ДП;
- ✓ с мнение за спиране са 1 057 ДП;
- ✓ изпратени по компетентност и обединени са 214 ДП.

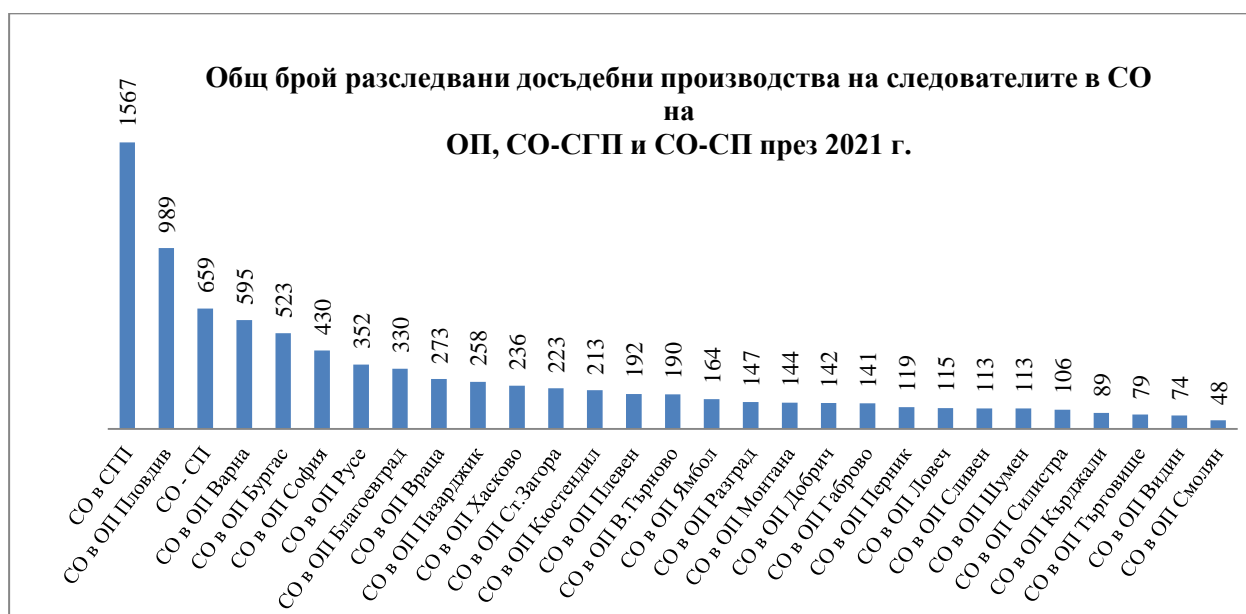
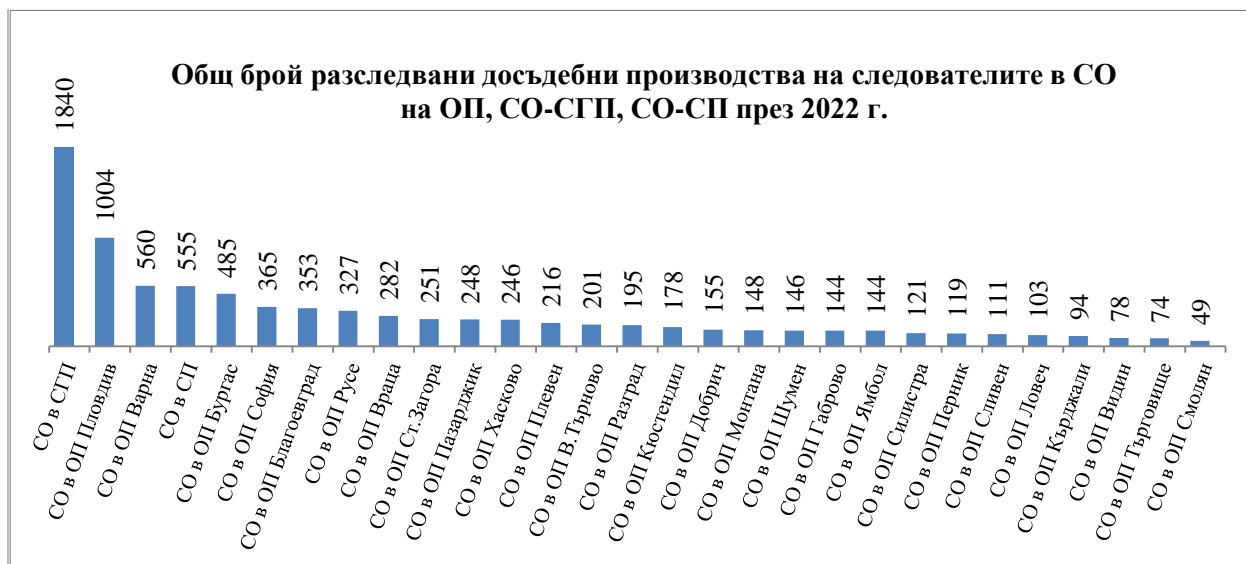
Останали на производство/неприключени в края на отчетния период – 4 996 ДП.

В следствените отдели на окръжните прокуратури и СО в СГП (без НСЛС) през 2023 г. са разследвани 8 423 ДП, които са разпределени както следва:

Видно от графиката през настоящата отчетна година, най-много ДП са разследвани в следствения отдел в СГП, а най-малък е броят на делата на производство в следствения отдел в ОП Смолян.

Данните за предходните отчетни периоди, разпределени по окръжни прокуратури са както следва:

Видно от данните за тригодишния период, тенденцията най-много досъдебни производства да се разследват в СО в СГП, а най-малко в СО в ОП Смолян, се запазва.

Неприключени досъдебни производства в началото на отчетния период (към 01.01.2023 г.).

Неприключените досъдебни производства към 01.01.2023 г. в НСлС, следствените отдели в окръжните прокуратури и СО в СГП са 4 816 ДП, или 54.3% от общо разследваните. От тях в следствените отдели в окръжните прокуратури и СО в СГП (без НСлС), неприключените досъдебни производства са 4 510 ДП, което спрямо общо разследваните 8 423 ДП, съставлява 53.5%.

Възложени за разследване досъдебни производства през 2023 г. в следствените отдели в ОП, СО в СГП и в НСлС.

Възложените за разследване досъдебни производства през 2023 г. са 4 062 ДП, или 45.8% от общо разследваните. От тях 3 232 ДП са новопостъпили (новообразувани, образувани при разделяне и превъзложени от други структури) и 830 ДП са продължени (вкл. възобновени, върнати с указания и др.). За сравнение, през 2022 г. възложените за разследване в следствените отдели и в НСлС досъдебни производства са били 4 277, или 46.4% от разследваните, а през 2021 г. – 4 046 ДП, или 44.9% от разследваните.

Възложените досъдебни производства, групирани по процесуално основание¹ от НПК, за 2023 г. са представени в следващата таблица:

Възложени за разследване по:	Брой ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	456
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	110
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	347
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	920
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	1 779
чл.194, ал. 2, пр. 1 НПК	7
чл.194, ал. 2, пр. 2 НПК	92
Общо възложени:	3 711

Най-много досъдебни производства, възложени за разследване от административния ръководител на съответната окръжна прокуратура, са на основание чл. 194, ал. 1, т. 4 НПК – дела с фактическа и правна сложност.

Съпоставката на данните за тригодишен период е представена както следва:

Възложени за разследване по:	2021 г.	2022 г.	2023 г.
чл. 194, ал. 1, т. 1 НПК	494	457	456
чл. 194, ал. 1, т. 1а НПК	82	88	110
чл. 194, ал. 1, т. 2 НПК	266	284	347
чл. 194, ал. 1, т. 3 НПК	774	918	920
чл. 194, ал. 1, т. 4 НПК	1 904	1 680	1 779
чл. 194, ал. 2, пр. 1 НПК	12	13	7
чл. 194, ал. 2, пр. 2 НПК	97	133	92
Общо възложени:	3 629	3 573	3 711

През отчетния период, най-голям брой възложени и възобновени, досъдебни производства са разследвани в следните следствени отдели:

Следствен отдел в СГП	Общ брой 586 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	122
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	6
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	132
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	213
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	113

СО в ОП-Пловдив	Общ брой 437 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	36
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	9
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	23
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	59
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	310

¹ Включва само делата, за които в ЦИСС е посочено съответното правно основание по НПК.

СО в ОП-Варна	Общ брой 299 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	39
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	4
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	22
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	71
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	163

СО в ОП-Бургас	Общ брой 183 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	15
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	11
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	23
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	38
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	96

СО в ОП-София	Общ брой 296 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	14
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	3
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	11
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	7
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	261

По квалификация от НК и съобразно основанието по чл. 194 НПК разследваните престъпления от следователи в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури по образуваните досъдебни производства през 2023 г. е 3 997, при 3 917 през 2022 г. и 3 997 през 2021 г.

Групирани по квалификация от НК (по глави), разследваните престъпления² са както следва:

Квалификация по НК	Общо разследвани престъпления
Глава първа „Престъпления против Републиката“ (чл. 95 - 114 НК)	38
Глава втора „Престъпления против личността“ (чл. 115 - 161 НК)	2 137
Глава трета „Престъпления против правата на гражданите“ (чл. 162 - 175 НК)	208
Глава четвърта „Престъпления против брака, семейството и младежта“ (чл. 176 - 193а НК)	102
Глава пета „Престъпления против собствеността“ (чл. 194 - 218в НК)	2 131
Глава шеста „Престъпления против стопанството“ (чл. 219 - 252 НК)	1 016
Глава седма „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ (чл. 253 - 260в НК)	1 711
Глава осма „Престъпления против дейността на държавни и др. органи“ (чл. 269 - 307а НК)	880
Глава девета „Документни престъпления“ (чл. 308 - 319 НК)	646
Глава девета"а" „Компютърни престъпления“ (чл. 319а - 319е НК)	109
Глава десета „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ (чл. 320 - 329 НК)	472

² Броят на досъдебните производства не съвпада с броя на престъпленията, тъй като при по-голяма част от досъдебните производства се разследва повече от едно престъпление.

Глава единадесета „Общопасни престъпления“ (чл. 330 - 356й НК)	728
Глава дванадесета „Престъпления против отбранителната способност, против информацията, представляваща държавна тайна и против чуждестранната класифицирана информация“ (чл. 357 - 370 НК)	16
Глава четирнадесета „Престъпления против мира и човечеството“ (чл. 407 - 419 НК)	4
Общо:	10 198

Най-голям брой престъпления са разследани по Глава втора „Престъпления против личността“ (чл. 115-161 НК) – 2 137, следват престъпленията по Глава пета „Престъпления против собствеността“ (чл. 194-218в НК) – 2 131, престъпленията по Глава седма „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ (чл. 253-260в НК) – 1 711 и престъпленията по Глава шеста „Престъпления против стопанството“ (чл. 219-252 НК) – 1 016.

Новопостъпили досъдебни производства

Новопостъпилите през 2023 г. досъдебни производства в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури и СО в СГП са 3 232 ДП, от тях 1 964 ДП са новообразувани, 64 ДП са образувани чрез разделяне и 1 204 ДП са превъзложени (получени от други служби и отдели).

Сравнено с данните за 2022 г., когато новопостъпилите досъдебни производства в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП са били 3 448 ДП, през настоящия отчетен период те са с 216 ДП по-малко.

Продължени досъдебни производства³

Продължените (възобновените и върнати с указания) през 2023 г. са 830 ДП, при 829 ДП за 2022 г. и 907 ДП за 2021 г. В края на отчетния период върнати ДП, на основание чл. 242, ал. 2 НПК и чл. 249, ал. 2 о НПК са останали 76 (68; 62) ДП.

От общия брой върнати дела в следствените отдели, които в края на 2023 г. са останали неприключени, с най-голям дял е Следственият отдел в СГП – 34 ДП или 44.7%. В 17 следствени отдела в окръжните прокуратури няма нито едно останало неприключено върнато дело в края на годината.

Най-честите причини за връщането на досъдебните производства съобразно даваните указания от прокурор са:

- ✓ отстраняване на процесуално нарушение, нарушаващо правото на защита на обвиняемите лица;
- ✓ отстраняване на процесуално нарушение, довело до ограничаване правата на пострадалите лица;
- ✓ назначаване на допълнителни или повторни експертизи;
- ✓ повдигане на нови обвинения;
- ✓ да се извършат нови действия по разследването, които могат да доведат до събиране на нови доказателства.

Приключени досъдебни производства

През 2023 г. са приключени 3 882 досъдебни производства като от тях:

- ✓ с мнение за съд са изпратени 784 ДП (20.2% от приключените и 8.8% от разследваните), като в качеството на обвиняеми са привлечени 1 058 лица, от които 79 непълнолетни български граждани, 934 пълнолетни български граждани и 45 чужденци;

³ В тази категория, съобразно Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) се включват следните категории досъдебни производства: „възобновени след спиране“, „възобновени след прекратяване“, „с указания на прокурор“ (отчитат се върнатите ДП на основание чл. 242, ал. 2 НПК), „върнати от съдебна фаза“ и „извършване на действия по разследването след приключването на ДП“.

✓ с мнение за прекратяване са изпратени 1 827 ДП (47.1% от приключените и 20.6% от разследваните), в т.ч. за прекратяване на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК – 1 219 ДП (31,4% от приключените) и за прекратяване на друго основание – 608 ДП (15.7% от приключените);

✓ с мнение за спиране са изпратени 1 057 ДП (27.2% от приключените), от които за спиране на основание чл. 244, ал. 1, т.2 от НПК – 564 ДП (14.5% от приключените) и за спиране на други основания – 493 ДП (12.7% от приключените);

✓ изпратени по компетентност и обединени – 214 ДП (2.4% от разследваните и 5.5% от приключените).

Статистическите данни за тригодишния период за разследвани и приключени ДП в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури и СО в СГП са изложени в следната таблица:

Отчетна година ⁴	Разследвани ДП в ОСлО, СО в СГП и НСлС	Приключени ДП в ОСлО, СО в СГП и НСлС	Приключени с мнение за съд ДП в ОСлО, СО в СГП и НСлС
2023 г.	8 878	3 882	784
2022 г.	9 213	4 395	770
2021 г.	9 008	4 070	835

За отчетния период броят на приключените досъдебни производства е с 1.8% повече спрямо 2022 г. и с 6.1% по-малко спрямо 2021 г.

Срочност на приключване на досъдебните производства през 2023.г. в НСлС и Следствените отдели в страната:

До 6 месеца са приключени общо 838 ДП, както следва: НСлС – 15 ДП; ОСлО в окръжните прокуратури и СО в СГП – 823 ДП.

До 1 година са приключени общо 791 ДП, както следва: НСлС – 24 ДП; ОСлО в окръжните прокуратури и СО в СГП – 767 ДП.

Над 1 година са приключени общо 871 ДП, както следва: НСлС – 24 ДП; ОСлО в окръжните прокуратури и СО в СГП – 847 ДП.

Неприключени в края на отчетния период:

Към 31.12.2023 г. в Националната следствена служба, окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури и следствените отдели в Софийска градска прокуратура са останали на производство 4 996 (4 818; 4 938) неприключени досъдебни производства или 56.3% (52.3%; 54.8%) от разследваните ДП.

Забелязва се тенденция към увеличаване броя на приключените досъдебни производства и намаляване броя на неприключените.

Обем на следствената дейност и средна натовареност на следователите.

В окръжните следствени отдели и следствените отдели в Софийска градска прокуратура (без НСлС) през 2023 г. са разследвани общо 8 423 ДП.

Отчетна година	Разследвани ДП в ОСлО и СО в СГП (без НСлС)	Приключени ДП в ОСлО и СО в СГП (без НСлС)	Приключени с мнение за съд ДП в ОСлО и СО в СГП (без НСлС)
2023 г.	8 423	3 740	749
2022 г.	8 792	4 280	743
2021 г.	8 624	3 927	805

⁴ Следва да се има предвид, че в следващите таблици за отчетните периоди 2021 г. и до 27.07.2022 г.. са включени и данните за Следствения отдел на Специализираната прокуратура (закрита).

Средна натовареност на следователите в ОСЛО и СО в СГП:

Отчетна година	Среден брой разследвани ДП от един следовател в ОСЛО и СО в СГП	Среден брой приключени ДП от един следовател в ОСЛО и СО в СГП	Среден брой приключени с мнение за съд ДП от един следовател в ОСЛО и СО в СГП
2023 г.	24,20	10.75	2.15
2022 г.	23.57	11.47	1.99
2021 г.	25.36	11.55	2.37

Натовареност на следствените отдели в окръжните покуртури и СО в СГП:

Най-много ДП от един следовател са разследвани в следствения отдел в ОП Благоевград, следван от СО в ОП Силистра, СО в ОП Стара Загора, а най-малък е броят на делата на производство в СО в ОП Видин. За сравнение, през 2022 г. най-голяма е била натовареността в СО в ОП Благоевград, следван от ОП Сливен и ОП Пловдив, а най-малка е натовареността в СО в ОП Видин, а през 2021 г. – следствените отдели в ОП Силистра, ОП Благоевград, ОП София и ОП Сливен, а най-малка е натовареността в СО в ОП Видин.

РАЗДЕЛ II АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА НСЛС ПРЕЗ 2023 г.

Анализ на данните по основни следствени показатели и по видове престъпления, съобразно систематиката на НК. Обем на следователската дейност и средна натовареност на следователите.

Общо разследвани досъдебни производства.

През 2023 г. в НСЛС е провеждано разследване по 455 досъдебни производства и 175 молби за международна правна помощ (ММПП), Реално работилите следователи са 61. Разследването е приключило по 142 ДП. Неприключени в края на отчетния период са 313 ДП.

За сравнение през 2022 г. в НСЛС е провеждано разследване по 421 ДП и 173 ММПП, Реално работилите следователи са 55, като разследването е приключило по 115 ДП. Неприключени в края на отчетния период са 306 ДП. През 2021 г. е провеждано

разследване по 384 ДП и 176 ММПП от 51 следователи, като разследването е приключило по 143 ДП, а 241 ДП са останали неприключени в края на периода.

През отчетния период се наблюдава по-висок брой на разследваните досъдебни производства, което се дължи на по-големия брой останали ДП от предходната година.

През 2023 г. по образуваните 455 ДП са разследвани 593 престъпления, групирани по съответните глави по НК, както следва:

Глава от НК	2023 г.
Престъпления по разследвани ДП	Брой
Глава втора „Престъпления против личността“ (чл. 115 - 161 НК)	56
Глава трета „Престъпления против правата на гражданите“ (чл. 162 - 175 НК)	1
Глава пета „Престъпления против собствеността“ (чл. 194 - 218в НК)	81
Глава шеста „Престъпления против стопанството“ (чл. 219 - 252 НК)	78
Глава седма „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ (чл. 253 - 260в НК)	188
Глава осма „Престъпления против дейността на държавни и др. органи“ (чл. 269 - 307а НК)	61
Глава девета „Документни престъпления“ (чл. 308 – 319 НК)	15
Глава девета "а" „Компютърни престъпления“ (чл. 319а - 319е НК)	6
Глава десета „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ (чл. 320 – 329 НК)	44
Глава единадесета „Общопасни престъпления“ (чл. 330 - 356й НК)	57
Глава дванадесета „Престъпления против отбранителната способност, против информацията, представляваща държавна тайна, и против чуждестранната класифицирана информация“ (чл. 357 – 370 НК)	3
Общо престъпления:	593

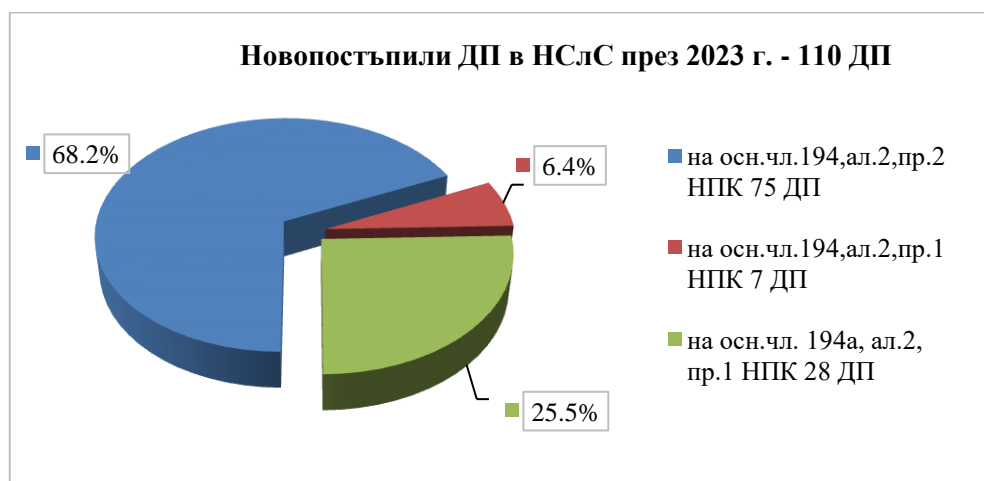
Неприключени досъдебни производства в началото на отчетния период (към 01.01.2023 г.).

В началото на отчетния период неприключените ДП са 306 ДП или 67.3% от общо разследваните през годината. За сравнение, неприключените към началото на отчетния период през 2022 г. са били 241 ДП (57.2%), а през 2021 г. са били 264 ДП (68.8%).

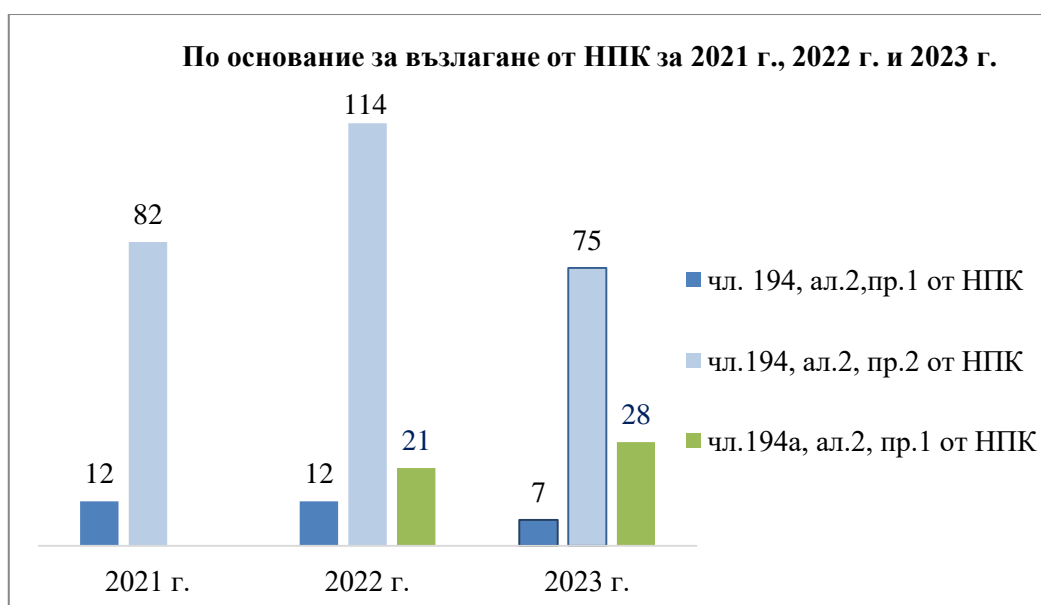
Възложени за разследване.

Общият брой на възложените за разследване в НСлС през 2023 г. ДП е 149 ДП или 32.8% от разследваните, от които новопостъпили (новообразувани, образувани при разделяне и превъзложени от други структури) – 110 ДП и продължени 39 ДП (вкл. възобновени, върнати с указания и др.). За сравнение общият брой на възложените за разследване в НСлС през 2022 г. е бил 180 ДП, или 42.8% от разследваните) от които новопостъпили (новообразувани, образувани при разделяне и превъзложени от други структури) – 147 ДП и продължени 33 ДП (вкл. възобновени, върнати с указания и др.). През 2021 г. общият брой на възложените за разследване в НСлС е бил 120 ДП, или 31.3% от разследваните, от които новопостъпили (новообразувани, образувани при разделяне и превъзложени от други структури) – 94 ДП и продължени 26 ДП (вкл. възобновени, върнати с указания и др.).

Новопостъпили ДП, групирани по процесуални основания:

Видно от графиката от новопостъпилите досъдебни производства, на основание чл. 194, ал. 2, пр. 1 НПК (от пряка компетентност на НСлС) са 7 ДП, което е 6.4% от новопостъпилите и 1.5% от разследваните; на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник) са 75 ДП, което е 68.2% от новопостъпилите и 16.5% от разследваните; на основание чл. 194а, ал. 2, пр. 1 НПК⁵ са 28 ДП (дела от компетентност на Европейската прокуратура), което е 25.5% от новопостъпилите и 6.2% от разследваните.

За сравнение през 2022 г. са новопостъпили 147 ДП, от които 12 ДП на осн. чл. 194, ал. 2, пр.1 НПК и 114 ДП на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 НПК, на основание чл.194а, ал.2, пр.1 НПК са 21 ДП, а през 2021 г. са новопостъпили 94 ДП, от които 12 ДП на осн. чл. 194, ал. 2, пр.1 НПК и 82 ДП на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 НПК. При възлагането на дела, извън компетентността на Европейската прокуратура, се запазва тенденцията най-много възложени дела да са на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 от НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник) – 68.2%, при 77.6% през 2022 г. и 87.2% през 2021 г.

⁵ С влизането в сила на чл. 194а НПК (нов, ДВ бр. 32 от 2022 г., в сила от 28.07.2022 г.), следователите от Националната следствена служба са и разследващи органи по дела от компетентност на Европейската прокуратура.

По новопостъпилите 110 ДП са разследвани общо 142 престъпления, групирани по правна квалификация както следва:

Глава от НК	2023 г.
Престъпления по възложени ДП	Брой
Глава първа „Престъпления против Републиката“ (чл. 95 - 114 НК)	3
Глава втора „Престъпления против личността“ (чл. 115 - 161 НК)	7
Глава пета „Престъпления против собствеността“ (чл. 194 - 218в НК)	14
Глава шеста „Престъпления против стопанството“ (чл. 219 - 252 НК)	24
Глава седма „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ (чл. 253 - 260в НК)	33
Глава осма „Престъпления против дейността на държавни и др. органи“ (чл. 269 - 307а НК)	24
Глава девета „Документни престъпления“ (чл. 308 - 319 НК)	1
Глава девета”а” „Компютърни престъпления“ (чл. 319а - 319е НК)	4
Глава десета „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ (чл. 320 - 329 НК)	22
Глава единадесета „Общопасни престъпления“ (чл. 330 - 356й НК)	10
Общо престъпления:	142

Продължените (възобновени и върнати с указания) досъдебни производства през 2023 г. са 39 ДП (33; 26) или 8.6% (7.8%; 6.8%) от разследваните, от тях възобновени са 14 (16; 12) ДП, което е 3,1% от разследваните.

Досъдебните производства, за които разследването е приключено през 2023 г. са 142 (115; 143) ДП или 31.2% (27.3%; 37.2%) от разследваните ДП, като от тях:

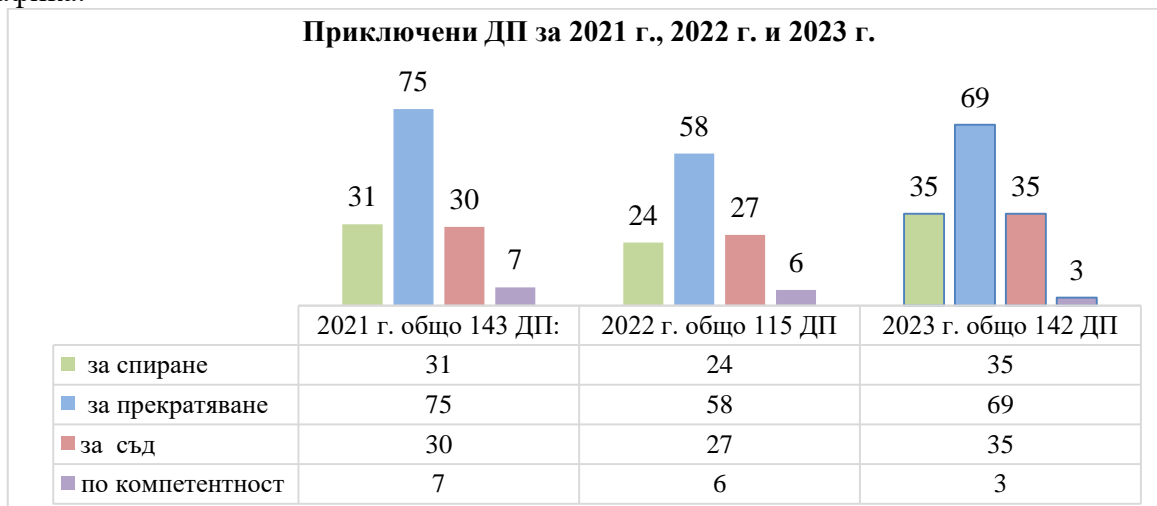
✓ с мнение за съд са изпратени 35 (27; 30) ДП или 24.7% (23.5%; 21%) от приключените. По тях са привлечени в качеството на обвиняеми 42 (35; 47) лица;

✓ с мнение за прекратяване са изпратени 69 (58; 75) ДП или 48.6% (50.4%; 52.5%) от приключените, в това число, за прекратяване на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК – 53 (25; 29) ДП или 37.3% (21.7%; 20.3%) от приключените и за прекратяване на друго основание – 16 (33; 46) ДП или 11.3% (28.7%; 32.2%) от приключените;

✓ с мнение за спиране са изпратени 35 (24; 31) ДП или 24.7% (20.9%; 21.7%) от приключените, от които за спиране на основание чл. 244, ал. 1, т. 2 НПК – 16 (13; 16) ДП или 11.3% (11.3%; 11.2%;) от приключените) и за спиране на други основания – 19 (11; 15) ДП или 13.4% (9.6%; 10.5%) от приключените;

✓ изпратени по компетентност и обединени са 3 (6;7) ДП или 2,1% от приключените досъдебни производства

Сравнителните данни за 2021 г., 2022 г. и 2023 са структурирани в следващата графика:

Срочността на приключване на досъдебните производства през 2023 г. в НСлС е, както следва: до 6 месеца – 15 ДП; до 1 година – 24 ДП и над 1 година – 103 ДП.

Неприключените досъдебни производства в края на отчетния период са общо 313 ДП или 68.8% от общо разследваните през годината, при 306 ДП или 72.7% от общо разследваните в края на 2022 г. и 241 ДП или 62.8% от общо разследваните в края на 2021 г.

Молби за международна правна помощ (ММПП)

През 2023 г. в НСлС са изпълнявани 175 молби за международна правна помощ (ММПП), като към тях са включени 9 ЕПДР (действия по разследването, възложени от Европейската прокуратура). Разпределени по отдели са, както следва:

НСлС	Брой ММПП
Зам. директори	1
Отдел 01 „Специализиран“	22
Отдел 02 „Криминален“	33
Отдел 03 „Стопански“	50
Отдел 04 „Финансови разследвания“	20
Отдел 05 „Аналитично-методически“	10
Отдел 06 „Киберпрестъпления“	39
Общо:	175

От изпълняваните през 2023 г. 175 (173; 176) ММПП, 114 ММПП са новопостъпили, а 19 ММПП са допълнително възложени. Останали от предходен период са 42 ММПП.

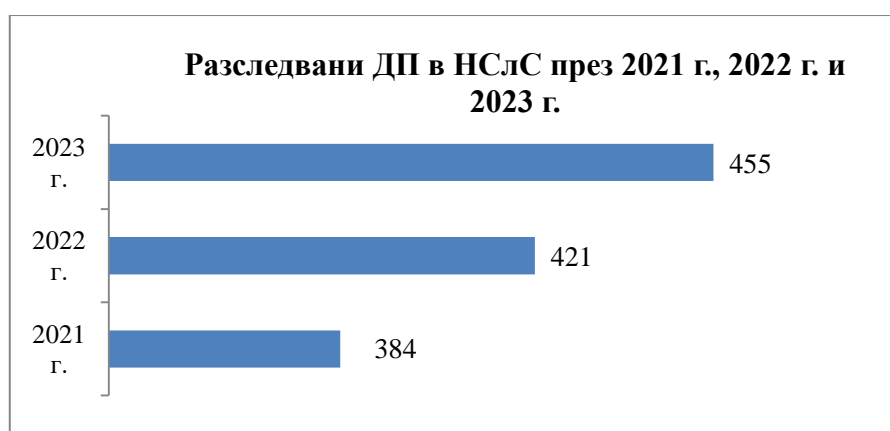
Приключени са 132 (131; 135) ММПП, или 75.4% (75.7%; 76.7%) от изпълняваните през годината. Към 31.12.2023 г. са останали неприключени 43 ММПП.

Изводи и констатации на база сравнителен анализ въз основа на данните за периода 2021 г. – 2023 г.

Общо разследвани ДП за периода 2021 – 2023 г.

Общо разследваните досъдебни производства през 2023 г. са 455 ДП, спрямо 421 ДП през 2022 г. и 384 ДП за 2021 г.

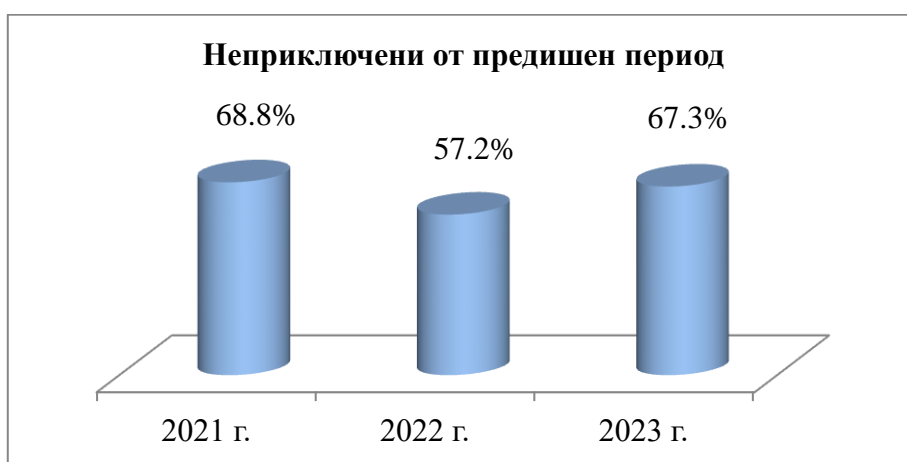
Данните са структурирани в следната диаграма:

Наблюдава се тенденция на увеличаване броя на разследваните досъдебни производства в НСлС през 2023 г. в сравнение с предходните 2022 г. и 2021 г.

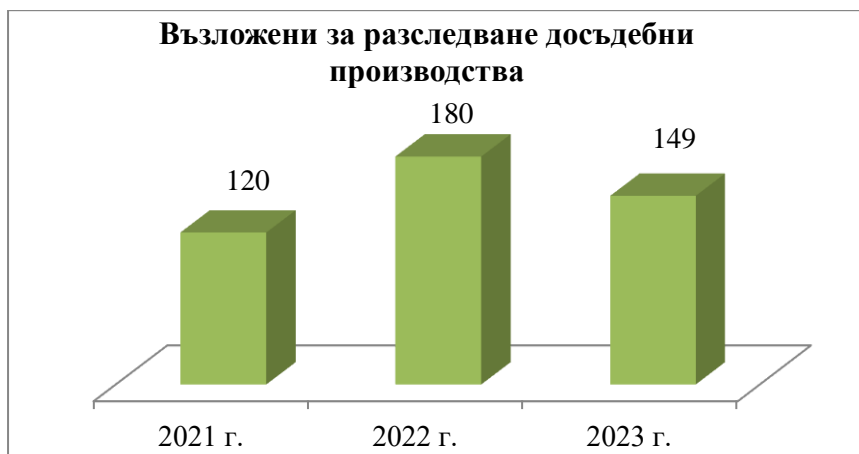
Неприключени досъдебни производства в началото на отчетните периоди

В числово изражение, към началото на отчетните периоди, неприключените досъдебни производства са както следва: към 01.01.2021 г. – 264 ДП; към 01.01.2022 г. – 241 ДП през 2022 г. и към 01.01.2023 г. – 306 ДП.

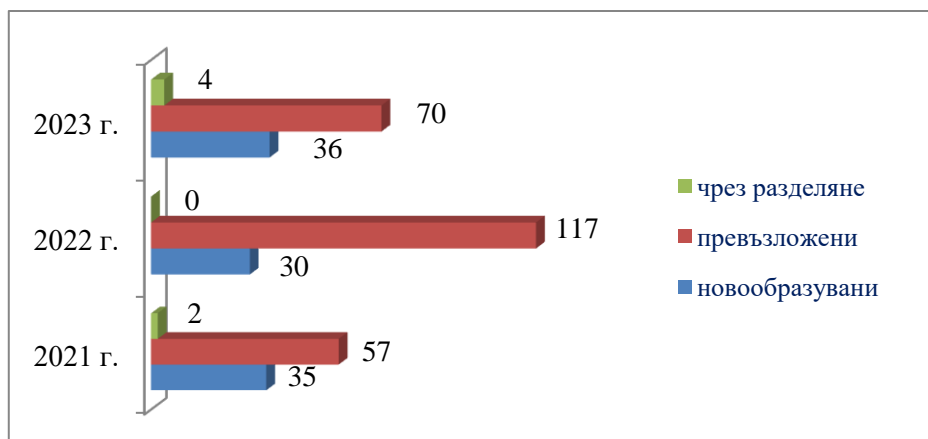
Възложените за разследване (които вкл. нови/новопостъпили и продължени) през 2023 г. в НСлС са 149 (180; 120) ДП или 32.8% (42.8%; 31.3%) от общо разследваните за 2023 г. – 455 (421; 384) ДП, от които 110 (147; 94) са новопостъпили (новообразувани – 36 (30; 35) ДП, 70 (117; 57) ДП са превъзложени от други структури и 4 ДП образувани чрез разделяне) и 39 (33; 26) ДП – продължени (върнати с указания, възобновени и др.).

На графиката са представени възложените ДП за разследване през 2021 г., 2022 г. и 2023 г.

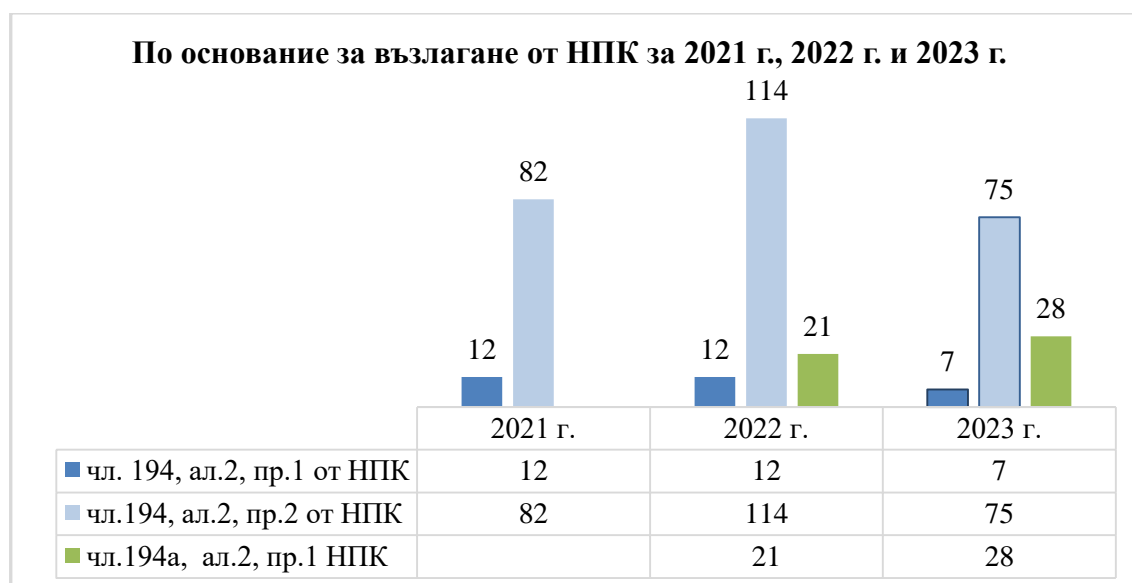

Новопостъпилите (новообразувани, образувани чрез разделяне и превъзложени от други отдели и структури) през отчетната година са 110 (147; 94) ДП или 24.2% (34.9%; 24.5%) от общо разследваните за отчетния период – 455 ДП, от които 36 (30; 35) ДП са новообразувани, 70 (117; 57) ДП са превъзложени и 4 образувани чрез разделяне.

На графиката, в числово изражение, са представени новопостъпилите ДП в НСлС през 2021 г., 2022 г. и 2023 г.

Новопостъпилите през 2021 г., 2022 г. и 2023 г. групирани по процесуални основания:

През 2023 г. от общо новопостъпилите 110 ДП, на основание:

✓ на основание чл. 194, ал. 2, пр. 1 НПК (от пряка компетентност на НСлС) са 7 ДП, което е 6.4% от новопостъпилите и 1.5% от разследваните;

✓ на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник) са 75 ДП, което е 68.2% от новопостъпилите и 16.5% от разследваните;

✓ на основание чл. 194а, ал.2, пр.1 НПК са 28 ДП (дела от компетентност на Европейската прокуратура), което е 25.5% от новопостъпилите и 6,2% от разследваните.

Запазва се тенденцията, възложените на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 от НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник) да е по-висок процент спрямо тези, които са възложени на основание чл. 194, ал. 2, пр. 1 НПК (от пряката компетентност на НСлС). Следва да бъде отчетен фактът, че се увеличава броя на делата, които са постъпили от други структури (делата, превъзложени след закриването на Специализираното правосъдие), за да бъдат разследвани в НСлС.

Възложени ДП през периода 2021 г. – 2023 г. групирани по правна квалификация от НК:

Глава от НК	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Престъпления по разследвани ДП за отчетните години			
Глава първа „Престъпления против Републиката“ (чл.95-114 НК)	0	0	3
Глава втора „Престъпления против личността“ (чл.115-161 НК)	48	52	56
Глава трета „Престъпления против правата на гражданите“ (чл. 162-175 НК)	1	1	1
Глава четвърта „Престъпления против брака, семейството и младежта“ (чл.176-193а НК)	1	0	0
Глава пета „Престъпления против собствеността“ (чл.194-218в НК)	75	73	81
Глава шеста „Престъпления против стопанството“ (чл.219-252 НК)	50	61	78
Глава седма „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ (чл.253-268 НК)	194	189	188
Глава осма „Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции“ (чл.269-307а НК)	24	43	61
Глава девета „Документни престъпления“ (чл.308-319 НК)	14	15	15
Глава девета"а" „Компютърни престъпления“ (чл.319а-319е НК)	1	3	6
Глава десета „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ (чл. 320-329 НК)	4	18	44
Глава единадесета „Общопасни престъпления“ (чл.330-356м НК)	51	66	57
Глава дванадесета „Престъпления против отбранителната способност на републиката, против информацията представляваща държавна тайна, и против чуждестранната класифицирана информация“ (чл. 357-370 НК)	2	2	3
Общо престъпления:	465	523	593

През тригодишния период най-голям е дялът на разследваните престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи, а най-малък е броят по Глава четвърта от НК, касаеща престъпления против брака, семейството и младежта.

Продължените (възобновени и върнати с указания) досъдебни производства през 2023 г. са 39 (33; 26) ДП или 8.6% (7.8%; 6.8%) от разследваните, от тях възобновени са 14 (16; 12) ДП.

Приключени досъдебни производства за периода 2021 г. – 2023 г.

През 2023 г. е приключено разследването на 142 (115; 143) ДП, което съставлява 31.2% (27.3%; 37.2%) от общо разследваните.

✓ с мнение за съд са изпратени 35 (27; 30) ДП или 24.7% (23.5%; 21%) от приключените. По тях са привлечени в качеството на обвиняеми 42 (35; 47) лица;

✓ с мнение за прекратяване са изпратени 69 (58; 75) ДП или 48.6% (50.4%; 52.5%) от приключените за отчетния период, в това число:

- за прекратяване на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК – 53 (25; 29) ДП или 37.3% (21.7%; 20.3%) от приключените;

- за прекратяване на друго основание – 16 (33; 46) ДП или 11.3% (28.7%; 32.2%) от приключените;

✓ с мнение за спиране са изпратени 35 (24; 31) ДП или 24.7% (20.9%; 21.7%) от приключените за отчетния период, от които за спиране на основание чл. 244, ал. 1, т. 2 НПК – 16 (13; 16) ДП или 11.3% (11.3%; 11.2%) от приключените и за спиране на други основания – 19 (11; 15) ДП или 13.4% (9.6%; 10.5%) от приключените.

По компетентност са изпратени 3 (3; 7) ДП или 0.7% (0.7%; 1.8%) от разследваните ДП.

Неприключените в края на 2023 г. досъдебни производства са 313 или 68.8% от общо разследваните ДП. За сравнение към 31.12.2022 г. неприключените ДП са 306 или 72.7% от общо разследваните ДП, а към 31.12.2021 г. са 241 или 62.8% от общо разследваните ДП.

Молби за международна правна помощ по наказателни дела за периода 2021 г. - 2023 г. През 2023 г. за изпълнение са възложени 133 (132; 130) ММПП, от които 114 (113; 106) МПП са новообразувани и 19 (19; 24) МПП са допълнително възложени. Останали от предходен период към 01.01.2023 г. – 42 (41; 46) ММПП. Общо изпълнявани в НСлС за 2023 г. – 175 (173; 176) ММПП, от които 132 са приключени и към 31.12.2023 г. са останали неприключени 43 ММПП. Най-много молби за международна правна помощ от Република Турция – 42, следват съответните компетентни органи от САЩ – 21, Украйна – 16, Конфедерация Швейцария – 15 и Руската федерация – 14.

Средна натовареност на следователите в НСлС за 2021 г. - 2023 г.

Отчетна година	Всичко разследвани ДП и СП		Среден брой разследвани ДП и СП от един следовател			Среден брой приключени и изпратени ДП и СП от един следовател	Среден брой приключени с мнение за съд ДП от един следовател
	ДП	СП	ДП	СП	ДП и СП		
2021 г.	384	176	7.53	3.45	10.98	5.45	0.59
2022 г.	421	173	7.65	3.15	10.80	4.47	0.49
2023 г.	455	175	7.46	2.87	10.33	4.49	0.57

През 2023 г., средномесечният брой действително работили следователи в НСлС е 61, които са провели разследване по общо 455 досъдебни производства и 175 международни молби за правна помощ, или общо 630 ДП и молби за международна правна помощ. Средно един следовател в НСлС е разследвал по 10.33 ДП и ММПП, като е приключил средно по 4,49 ДП и ММПП, от тях с мнение за съд средно 0.57 ДП.

За сравнение през 2022 г. средномесечният брой действително работили следователи в НСлС е 55, които са провели разследване по общо 421 ДП и 173 международни молби за правна помощ, или общо 594 ДП и молби за международна правна помощ. Средно един следовател в НСлС е разследвал по 10.8 ДП и ММПП, като е приключил средно по 4.47 ДП и ММПП, от тях с мнение за съд средно – 0.49 ДП.

През 2021 г., действително работилите в НСлС са 51 следователи, които са провели разследване по общо 384 ДП и 176 международни молби за правна помощ, или общо 560 ДП и молби за международна правна помощ. През 2021 г. средно един следовател в НСлС

е разследвал по 10.98 ДП и ММПП, приключил е по 5.45 ДП и ММПП и е предал с мнение за съд по 0.59 ДП.

Функционалните задължения на част от следователите от НСлС се осъществяват в две направления: **дейност по разследването и административна и аналитично-методическа дейност.**

Дейност по разследване

Освен следователите в НСлС, които са разпределени в шест специализирани отдела, дейност по разследването осъществяват и заместник-директорите на НСлС.

През 2023 г. са провеждани разпити на участници в наказателното производство чрез видеоконференция или телефонна конференция, съобразно материалноправната компетентност и при спазване на разпоредбите на чл. 474, ал. 1 – 8 от НПК. Дежурни екипи от следователи са посещавали тежки произшествия на територията на цялата страна.

Административна и аналитично-методическа дейност

Освен дейност по разследване, на част от следователите от НСлС (предимно от отдел 05 „Аналитично-методически“) са възложени и други функции⁶:

Отделно от функционалните задължения, следователи от НСлС участват в различни комисии⁷, работни групи⁸, проверяващи екипи, като лектори в различни семинари, обучения и курсове⁹, в обучителни процеси на магистрати и съдебни служители, има постоянни и временни преподаватели в Националния институт на правосъдието.

Националната следствена служба е определена за орган за изпълнение на задълженията на Република България по чл. 14 и чл.15 от Директива (ЕС) 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за борба с измамите и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета (Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета)¹⁰, което се отнася до всички разследвания, свързани с криптовалута. Определена е и като допълнителна точка за контакт за защита и подпомагане на жертвите на тероризма и новата Стратегия на ЕС за правата на пострадалите.

---

⁶ Оказване на методическа помощ на следователите от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури по конкретни разследвания; участие в осъществяването на ревизионната дейност на отдел 06 „Административен“ при ВКП по отношение на окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури; изготвяне на доклади, информации и анализи на дейността на НСлС и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури; подготовка на проекти на становища по въпроси, касаещи дейността на НСлС и окръжните следствени отдели; подготовка на проекти на становища по въпроси, касаещи законодателни, нормативни промени и допуснати за разглеждане дела в Конституционния съд на Република България; изготвяне и актуализиране на типови методики за разследване на определени видове престъпления; при възлагане, изготвяне на криминалогични анализи за състоянието, структурата, динамиката, причините и тенденциите на престъпността, подпомагани от експерти; участие в работни групи; проучване на статистическите анализи и други обобщени данни за дейността на НСлС и на окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури и др.

⁷ Двама от следователите в НСлС са членове на Комисията по атестирането и конкурсите към ПК на ВСС.

⁸ Постоянна работна група към Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет на Република България; Национален съвет по наркотични вещества към Министерството на здравеопазването; Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет на РБ; Постоянна комисия, съвместно с Агенция „Митници“, при МФ; Постоянно действаща междуведомствена работна група по чл. 96, ал. 1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари; Междуведомствена работна група за изготвяне на законодателни изменения в НПК и НК; Междуведомствена работна група във връзка с Доклада на Република България по фаза 4 от Мониторинга по прилагането на Конвенцията за борба с подкупването на чужди лица в международните търговски сделки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

⁹ Постоянни и временни преподаватели в Националния институт на правосъдието; Лектори в различни семинари, обучения и курсове; Участие в проведени 39 обучения.

¹⁰ Със заповед на зам.-директор на НСлС, отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС е определен като Национално звено за контакт във връзка с обмен на информация по смисъла на чл. 14 от Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета.

Анализ на дейността на специализираните отдели в НСлС за 2023 г.

Със заповед на главния прокурор, считано от 01.09.2022 г., е утвърдена нова структурата на Националната следствена служба, която се запазва и през 2023 г., както следва: Отдел 01 „Специализиран“; Отдел 02 „Криминален“; Отдел 03 „Стопански“; Отдел 04 „Финансови разследвания“; Отдел 05 „Аналитично-методически“ и Отдел 06 „Киберпрестъпления“. Със заповедта са определени и функционалните задължения на следователите от отделите, на които се възлагат за разследване досъдебни производства с особена фактическа и правна сложност и молби за правна помощ за престъпления по съответните глави от Особената част на Наказателния кодекс.

Разпределението на досъдебните производства, делата от компетентност на Европейската прокуратура, молбите за правна помощ, възложените от европейски делегиран прокурор действия по разследването на основание чл. 31 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12.10.2017 г. и други преписки в НСлС (досъдебни производства, молби за правна помощ и преписки), включително и тези, съдържащи класифицирана информация, се разпределят на принципа на случайния подбор чрез модула за случайно разпределение на УИС-3. По отношение на досъдебните производства и ММПП, по които са били сформирани екипи, са прилагани нови Правила за сформирани на разследващи екипи по досъдебни производства и изпълнение на молби за правна помощ и европейски заповеди за разследване, възложени на следователите от НСлС, утвърдени със заповед на директора на НСлС.

През отчетната 2023 г. заместник-директорите (които до 15.05.2023 г. са били 3-ма, а след 19.06.2023 г. – един при намалена натовареност – 50%) са извършили разследване по 7 ДП, от които 5 ДП останали от предходен период и 1 ДП новопостъпило. От разследваните през 2023 г. от заместник-директорите на НСлС досъдебни производства са приключени общо 3 ДП, от които с мнение за съд 2 ДП и 1 ДП с мнение за прекратяване. Неприключени към 31.12.2023 г. са останали 4 ДП. Извършено е разследване по общо 1 молба за правна помощ, която към 31.12.2023 г. е била изпълнена.

Специализиран отдел 01 „Специализиран“ в НСлС

Функционалните задължения на следователите от отдел 01 „Специализиран“ в НСлС се упражняват по досъдебни производства и молби за правна помощ с особена фактическа и правна сложност за престъпления по Глава първа, Глава трета (с изключение на чл. 162, чл. 164, чл. 171, ал. 3, ал. 4 и ал. 5, чл. 171а и чл. 172а НК), Глава осма, Глава десета, Глава дванадесета и Глава четиринадесета от Особената част на Наказателния кодекс, също и възложени от европейски делегиран прокурор действия по разследването, на основание чл. 31 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура, както и по други възложени им от Директора на НСлС.

В края на отчетния период в отдела са работили 12 следователи, в това число завеждащ специализирания отдел и 7 командировани следователи, като дейността им е подпомагана от четирима съдебни деловодители.

Създадените разследващи екипи работят при спазване на правилата за сформирани на разследващи екипи по досъдебни производства и изпълнение на молби за правна помощ, възложени на следователите от НСлС.

Следователи от отдел 01 „Специализиран“ са участвали в различни работни групи¹¹, комисии и обучителни семинари,¹² както и участия в заседания на Комисията по конституционни въпроси към Народното събрание във връзка със ЗИД на Конституцията.

---

¹¹ Работна група за борба с подкупването в международните търговски сделки към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

¹² Онлайн обучение на тема: „Превенция на корупцията в съдебната система през призмата на правомощията на ИВСС по Глава девета, Раздел I“б“ ЗСВ“; Обучение на тема „Подкрепа на противодействието срещу измами и организирана престъпност“; Регионален семинар за справяне с подпомаганя от новите технологии трафик на хора; Дистанционен самообучителен курс към НИП на тема „Въведение в правосъдието за деца, актуални наказателноправни аспекти“.

Констатации и изводи на дейността на отдела

След промяната на функционалната компетентност, както и след възлагане на НСлС на досъдебни производства, разследването на които се е провеждало в Следствения отдел на Специализираната прокуратура (закрита), е констатирана неравномерна натовареност на отделни следователи в различни периоди на отчетния период. Това е наложило предприемане на мерки за нейното преодоляване, една от които е сформирането на екипи за разследване на случаен принцип, както и възлагане на следователи с по-ниска натовареност на действия по разследването на основание чл. 218 от НПК.

С оглед на новата функционална компетентност на отдела е организирано своевременно запознаването на всички следователи с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура.

През отчетния период, следователите от отдела са провеждали разследване по общо 98 ДП, което съставлява 21.5% от общо разследваните ДП в НСлС, като се наблюдава увеличение с 5.6% спрямо предишната година. Неприключените от предходен период ДП в отдела са 56. През 2023 г. са постъпили нови 37 ДП (11 ДП са новообразувани и 25 ДП са превъзложени). Приключени са общо 24 ДП, което представлява 24.5% от разследваните ДП в отдела и 5,3% от общо разследваните ДП в НСлС. От приключените с мнение за съд са 3 ДП (12,5%), с мнение за прекратяване 18 ДП (75%) и 3 ДП (12.5%) са изпратени с мнение за спиране. Неприключени в края на отчетния период са останали 74 ДП, които са 75.5% от разследваните в отдела и 16.3% от общо разследваните в НСлС. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 8.17 ДП, средният брой приключени е 2 ДП, като с мнение за съд – 0.25 ДП.

Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните ММПП на един следовател от отдела е 10, а средният брой приключени ДП и изпълнените ММПП на един следовател от отдела е 3.17.

С оглед спецификата на разследваните дела в отдела, са били сформирани екипи по 21 ДП. Сформираните екипи от следователи с участието на следователи от отдел 01 „Специализиран“ в НСлС са общо по 12 ДП, като водещ следовател от отдел 01 НСлС е по общо 9 ДП. През отчетния период от Европейската прокуратура са възложени 12 ДП.

Наблюдава се активност и ритмичност при извършване на действия по разследването от всички следователи в отдела, които се включват и в провеждани разследвания в други отдели на НСлС. За повишаване на професионалната квалификация, следователи от отдела да се включват в обучителни програми.

Следва да се отбележи, че възложените на отдела досъдебните производства са с фактическа и правна сложност и изискват задълбочена и аналитична работа за успешното им приключване (с голям обем на документи и иззети веществени доказателства, със специфичен предмет на разследване, с наличие на престъпна дейност на повече от две лица, с разширен кръг пострадали лица, както и на квалифициращи престъпната дейност признаци) и множество интензивни действия по разследването на територията на страната. По делата е работено ритмично и стриктно се спазват процесуалните срокове за разследване. Изпълняват се писмените указания на наблюдаващите прокурори.

От представените по-горе данни и техния анализ може да бъде направен извод, че следователите от отдел 01 „Специализиран“ полагат усилия за успешно приключване на възложените им за разследване досъдебни производства в разумен срок, не се констатират необосновани забавяния на разследванията. Отчетените резултати могат да бъдат определени като много добри, за което допринася и констатираното повишаване на мотивацията на следователите, отчитайки тенденцията на НСлС да се възлагат новообразувани досъдебни производства с голяма обществена значимост, с оглед предмета на престъпленията, която тенденция следва да бъде запазена.

Специализиран отдел 02 „Криминален“ в НСлС

В отдел 02 „Криминален“ в НСлС се провежда разследването по досъдебни производства и изпълнение на следствени поръчки за престъпления с особена фактическа и правна сложност, с предмет – престъпления по Глава II (с изключение на чл.155а-155 в и чл.159 от НК) , Глава IV, раздели I, II,V,V1 и УП (с изключение на чл.216 ал.3 от НК) от Глава V и Глава XI от Особената част на Наказателния кодекс, както и по други възложени им от Директора на НСлС.

През отчетния период в отдела са работили 10 следователи, в това число зав. отдел и двама командировани, като дейността им е подпомагана от четири съдебни деловодители.

През отчетния период следователи от отдел 02 „Криминален“ са участвали в различни комисии и проведени заседания,¹³ по които са изготвяни становища, както и при изготвяне на доклади, становища и др. във връзка със заседанията на Междуведомствения съвет на ЕИСПП, участия в междуведомствен съвет по ЕИСПП и актуализиране на методики.

Констатации и изводи на дейността на отдела

През 2023 г. следователите в отдел 02 „Криминален“ са провеждали разследване по общо 81 ДП, което представлява 17.8% от общо разследваните ДП в НСлС.

Останали неприключени към началото на периода в отдела са 55 ДП. Нововъзложени и превъзложени през отчетния период са 11 ДП, от които: новообразувани – 3 ДП и превъзложени от други служби – 8 ДП. Възобновени и продължени са 15 ДП. Приключени са 36 ДП или 44.4% от разследваните ДП, като с мнение за съд за приключили – 11 ДП или 30.6 %; с мнение за прекратяване – 17 ДП; с мнение за спиране – 7 ДП и с мнение за изпращане в друга служба – 1 ДП. Неприключени в края на отчетния период са останали 45 ДП или 55.6% от разследваните в отдела и 9.9% от общо разследваните дела в НСлС. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 7.36, а средният брой приключени ДП от един следовател – 3.27. Средният брой приключени с мнение за съд е 1 ДП.

Възложените молби за правна помощ на следователите от отдела са общо 33, от които нововъзложени 27 и допълнително възложени 4. Приключени са 29 или 87.9% от изпълняваните. Останали в края на отчетния период МПП са 4 или 12.1% от изпълняваните ММПП. Средният брой изпълнявани МПП от един следовател в отдела е 3, а средният брой приключени МПП от един следовател в отдела е 2.64.

С оглед спецификата на разследваните ДП през периода в отдела са създадени екипи по 6 ДП, по които водещ е следовател от отдел 02 „Криминален“. Същевременно следователи от отдела участват и в екипи по разследване на 6 ДП, по които водещи разследването са следователи от други отдели в НСлС.

Със заповед на директора на НСлС чрез системата за случайно разпределение УИС-3 на следователите от отдела са били разпределени преписки за разпореждане с веществени доказателства по приключени ДП, разследвани от бившия криминален отдел на НСлС, като за периода са били възложени 3 преписки, останали неприключени към 31.12.2023 г. Причините за неприключване на преписките са липсата на надлежно оформени документи и информация, и забавеното произнасяне от съответния съд, които създават сериозни затруднения.

Намалението по отношение на броя разследвани и приключени ДП в отдела се дължи на преместване на следователи от отдел 02 в други отдели заедно с делата на

---

¹³ Заседания на: Съвет по наркотици към Министерството на здравеопазването; Проверка на документацията и унищожаване на наркотици в Агенция „Митници“; Съвет по прилагане на национална стратегия за продължаване реформата в съдебната система; Съвет за прилагане на национален координационен механизъм за върховенство на правото към Министерство на правосъдието; Граждански и Партньорски съвети към ВСС; Работна група към Министерството на правосъдието за промени в ЗСВ, НК и НПК; заседания на правната комисия в НС за съдебна реформа и изменения на ЗСВ.

производство. Преместените в отдел 02 следователи от други отдели са прехвърлени с общо 4 досъдебни производства и 1 ММПП.

Следва да се отбележи, че част от досъдебните производства, възложени за разследване в отдела се отличават със специфичен предмет на разследване, значителен по обем материали, характеризират се с наличие на престъпна дейност на повече от две лица, с разширен кръг пострадали лица, както и на квалифициращи престъпната дейност признаци. Голяма част от възложените в отдела досъдебни производства са с фактическа и правна сложност и изискват задълбочена и аналитична работа за успешното им приключване и множество интензивни действия по разследването на територията на страната. По делата е работено ритмично, стриктно се спазват процесуалните срокове за разследване. Изпълняват се писмените указания на наблюдаващите прокурори.

От представените по-горе данни и техния анализ може да бъде направен извода, че следователите полагат усилия за успешно приключване на възложените им за разследване досъдебни производства в разумен срок, не се констатира необосновано забавяне на разследванията.

Създадена е много добра организация, планиране и координация на действията по разследването на следователите от отдел 02 „Криминален“ в НСлС, което води и до успешно приключване на възложените за разследване дела.

От анализа на дейността на следователите в специализиран отдел 02 „Криминален“ в НСлС се очертават няколко причини, поради които делът на приключените досъдебни производства не е по-голям, а именно: спецификата на предмета на възложените разследвания; дългият период, който е изминал от образуването на част от ДП до превъзлагането за разследване в НСлС; липсата на вещи лица, сложността на експертизите и забавянето при изготвяне на заключенията, бавното изпълнение на международните молби за правна помощ и ЕЗР; честата смяна на наблюдаващите прокурори, което води до даване на нови указания, след като разследването е приключено и са изпълнени всички указания, дадени от предходен наблюдаващ прокурор;

За повишаване качеството на разследванията са предприети следните мерки: провеждане на работни съвещания в отдел 02 „Криминален“ в НСлС, на които да се обсъждат проблемите възникнали в хода на разследване по делата и намиране на решения, за тяхното преодоляване; регулярни доклади и инициране на срещи с наблюдаващите прокурори; включването на следователи в повече обучителни програми за повишаване квалификацията.

Специализиран отдел 03 „Стопански“ в НСлС

В специализирания отдел 03 „Стопански“ в НСлС се провежда разследването по досъдебни производства и изпълнение на следствени поръчки за престъпления за престъпления по раздели III, IV (с изключение чл.212а от НК) и VIII от Глава пета, Глава шеста (с изключение на чл.249 НК), Глава осма „а“ и Глава девета от Особената част на Наказателния кодекс, както и други възложени им от директора на НСлС досъдебни производства.

Численият състав на специализиран отдел 03 „Стопански“ през 2023 г. е вариал от 12 следователи в началото, до 9 следователи в края на годината¹⁴, като дейността им е подпомагана от пет съдебни деловодители.

През 2023 г. в отдела са разследвани общо 76 ДП, което е 16.7% от общо разследваните в НСлС, в това число: неприключени към началото на периода – 57 ДП; новопостъпили – 16 ДП (новообразувани – 5 ДП и превъзложени – 11 ДП) и продължени 3 ДП (2 са възобновени след спиране, 1 ДП е върнато с указания на прокурор).

През 2023 г. в Специализиран отдел 03 „Стопански“ са приключени и изпратени общо 19 ДП или 25% от общо разследваните в отдела. С мнение за съд са приключени 7

---

¹⁴ Към 31.12.2023 г. отделът включва както следователи от предишния отдел 01 „Стопански“ и други отдели на НСлС, така и 3 командировани следователи от отдел Следствен към СГП.

ДП или 36.8% от приключените ДП в отдела и 20% от общо приключените ДП с мнение за съд в НСлС за годината (35 ДП); за прекратяване – 7 или 36.8% от всички приключени производства и за спиране – 5 ДП или 26.3% от приключените ДП.

В края на отчетния период на производство са останали неприключени 57 ДП или 75% от общо разследваните. Причините за останалите неприключени досъдебни производства се дължат на обстоятелството, че в не малка степен възложените в отдела дела са със значителен по обем материали и се характеризират с наличие на усложнена престъпна дейност. Към 31.12.2023 г. в отдела има 2 ДП, образувани преди 2018 г., чието разследване продължава и към момента.

Средната натовареност на следователите е варирала в процентно отношение през отчетния период, като средно е 11.45 ДП и ММПП.

Към края на отчетния период следователи от отдел 03 „Стопански“ са включени в съвместни екипи за разследване по 7 ДП. На екипен принцип са работили по 10 ДП, като част от екипите са създадени преди отчетния период. В тази статистика са включени 9 ДП, които са взети на отчет в другите отдели на НСлС и по които следователи от отдел 03 участват в разследващите екипи, но не са водещи. През отчетния период 6 следователи от отдел 03 „Стопански“ са извършили отделни действия по разследването по ДП, водещи се на отчет както в други отдели, така и в отдел 03.

За изпълнение са възложени 50 международни следствени поръчки или 28.6% от общо възложените за цялата служба – 175. От тях: останали неприключени в началото на периода – 11 СП или 22% от общо възложените за изпълнение; възложени през периода (вкл. допълнително възложени) са 39 СП или 78% от общо възложените за изпълнение. Приключени са 40 международни следствени поръчки или 30.3% от общо приключените в НСлС – 132 СП. В края на отчетния период, неприключените ММПП, по които продължава провеждането на действия по разследването са 10. Най-много поръчки за международна правна помощ са получени от Република Турция – 21, следват изпратени молби от съответните компетентни органи от Руската Федерация – 10, Конфедерация Швейцария – 5, Украйна – 4. Изпълнението е в разумни срокове, като по-голяма част от тях са приключени в едномесечен и двумесечен срок от възлагането им.

Констатации и изводи на дейността на отдела

Един от основните индикатори за качеството и ефективността на следствената работа е броя на върнатите от съда дела – през отчетния период няма досъдебни производства, върнати от съда.

Разследването в отдела ДП, в по-голямата си част се отличават с фактическа и правна сложност, значителен по обем материали, характеризират се с наличие на усложнена престъпна дейност. Констатират се обективни причини за продължително разследване на досъдебните производства, а именно: събиране, анализ и оценка на голям обем от доказателствен материал; назначаване на сложни комплексни експертизи, които изследват дейността на различни субекти за дългогодишен период от време и приобщената в тази връзка значителна по обем документация; констатира се неравномерно разпределение на досъдебните производства на случаен принцип чрез модула за случайно разпределение, което води до дисбаланс и различна натовареност на отделните следователи и до невъзможност за оптимално използване капацитета на всички следователи. Това частично се компенсира посредством създаването на екипи за разследване или възлагане на отделни действия по разследването с постановления по чл.218 от НПК.

Сравнително ниският процент на приключени досъдебни производства се дължи на обстоятелството, че в не малка степен възложените в отдела дела изискват разпити на множество свидетели, съдържат значителен по обем материали, предполагат назначаването на сложни, комплексни експертизи, както и ангажирането на чужди юрисдикции, което е свързано с удължаване срока на разследване. Стриктно се спазват процесуалните срокове за разследване и се изпълняват писмените указания на наблюдаващите прокурори. Във възможно най-кратки срокове се изпълняват възложените следствени поръчки по ММПП. Не са налагани дисциплинарни наказания през отчетния период. Налице е добра комуникация с органите на изпълнителната и законодателната

власт, с другите органи от системата на съдебната власт, както и с юридически и физически лица.

От представените по-горе данни за работата на отдела може да бъде направен извод, че през отчетната 2023 г. постигнатите резултати могат да бъдат определени като добри. Налице е ритмичност на провежданите действия по разследването, която следва да бъде запазена и усилията насочени основно към осигуряване на високо качество, всестранност и срочност на водените разследвания. Целта е преодоляване на субективните фактори, водещи до забавяне на делата. Следователите от отдела разполагат с професионален капацитет и възможности да се справят ефективно с възложената им работа, както чрез интензивни следствени действия, така и с намирането на адекватни мерки за преодоляване на обективни пречки в дейността им.

Следва да бъде продължена практиката на писмения доклад по чл. 203, ал. 4 от НПК, който да бъде навременен, изчерпателен и да дава реална възможност на прокурора за запознаване със събраните доказателства, както и провеждането на работни срещи между разследващия орган и наблюдаващия прокурор, на които да се обсъждат проведените до момента действия по разследването и се набелязват нови такива.

Специализиран отдел 04 „Финансови разследвания“ в НСлС

Съгласно функционалната компетентност на следователите отдел 04 „Финансови разследвания“ се възлагат за разследване досъдебни производства и молби за правна помощ с особена фактическа и правна сложност за престъпления по Глава седма от Особената част на Наказателния кодекс, както и по други текстове, възложени от директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването.

Към 31.12.2023 г. отделът е в общ състав от 14 следователи, в т.ч. зав. отдел и четирима командировани следователи, подпомагани от четирима съдебни деловодители.

В началото на отчетния период на производство в отдела са били 70 ДП или 22.9% от общия брой от 306 неприключени ДП в НСлС към 01.01.2023 г. Възложени са общо 19 ДП, които съставляват 17.3% от общо възложените на основание чл. 194 ал. 2 НПК на НСлС (110 ДП). От възложените новообразувани са 7 ДП; превъзложени – 9 ДП и образувани чрез разделяне – 3 ДП. През годината 9 ДП са били възобновени и върнати за разследване с указания от наблюдаващия прокурор.

Общият брой разследвани досъдебни производства в отдела е 98 ДП или 21.5% от общо разследваните през 2023 г. ДП в НСлС. Приключени и изпратени са общо 30 ДП или 21.1% от приключените ДП в НСлС. С мнение за съд са приключени 6 ДП или 20% от приключените в отдела и 17.1% от приключените в НСлС ДП; за прекратяване – 13 ДП, или 43.3% от приключените в отдела и 18.8% от приключените в НСлС и за спиране – 11 ДП или 36.7% от приключените производства в отдела и 31.4% от приключените в НСлС с мнение за спиране ДП. Привлечени към отговорност за извършени престъпления са 6 лица – пълнолетни български граждани.

В края на 2023 г. на производство в отдела са останали неприключени 68 ДП или 21.7% от общо 313 неприключени ДП в НСлС.

За изпълнение са постъпили 14 международни следствени поръчки. В началото на периода са останали неприключени 6 ММПП от минал период, като общо през периода следователите от отдела са работили по 20 ММПП. Изпълнени са 16 ММПП, което съставлява 80% от възложените в отдела, като в края на отчетния период са останали неприключени 4 ММПП, по които все още се провеждат действия по разследването (съгласно исканията на отправната страна и разпорежданията на наблюдаващия прокурор).

Средната натовареност на един следовател от отдела за отчетния период е 8.43 разследвани ДП и ММПП при средно работили 14 следователи.

Като цяло в НСлС най-голям е относителният дял на досъдебните производства с предмет на разследване престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи по глава седма от особената част на НК (чл.253-260 НК), която тенденция се запазва и през отчетната 2023 г. В отдел 04 „Финансови разследвания“ от общо 98 ДП, разследвани през отчетния период, по 7 са сформирани разследващи екипи с участието на

следователи от отдела. По 6 ДП, следователи от отдела са включени в екипи за разследване, с водещи следователи от други отдели, като същите участват активно в извършването на действия по разследването за установяване на обективната истина по досъдебните производства.

Работата в екип по делата с фактическа и правна сложност е предпоставка за успешното и в срок приключване на разследването, събирането на доказателства, включени в предмета на доказване по даденото досъдебно производство и възможност за неговото своевременно приключване и решаване по същество от наблюдаващия прокурор. Констатира се все по-малко пропуски при планиране и извършване на отделните действия по разследването между членовете на екипа, което от своя страна води до оптимизиране работата по съответното разследване и максимално използване капацитета на всички участващи в разследващия екип.

Констатации и изводи на дейността на отдела

Анализът на данните за 2023 г. сочи за устойчивост в броя на досъдебните производства, приключени от следователите в отдел 04 „Финансови разследвания“.

Работата на следователите от отдел 04 на НСлС се отличава с висока ефективност и качество на разследването, като компетентността е в широк спектър. Констатира се стремеж разследванията да приключват в разумни срокове и да бъдат решавани по същество от наблюдаващите прокурори, като незначителна част от приключените дела са изпратени с мнение за спиране.

В отдела е създадена необходимата организация за приемане, анализ и планиране на действията по разследването, с цел разкриване на обективната истина по възложените за разследване досъдебни производства на следователите от отдела. С мнение за съд се приключват досъдебни производства с фактическа и правна сложност и с немалък обем доказателствен материал, провеждани за престъпления против данъчната и финансовата система на страната, при които в предмета на доказване често пъти попадат по три и повече търговски дружества, както и дружества от страни - членки на ЕС, множество контрагенти и лица, имащи пряко или косвено отношение към предмета на доказване.

С промените в НПК от юли 2022 г. следователите от НСлС са определени за разследващи органи по делата на Европейската прокуратура, като през отчетния период в отдела са извършвани действия по разследването по 4 ДП от компетентност на Европейската прокуратура и едно от тях е приключено с мнение за прекратяване поради липса на престъпление.

Независимо от изложеното, с оглед обема на разследване, фактическата и правна сложност на повечето досъдебни производства, разследването по този вид дела продължава с години, поради следните причини: образуването на досъдебни производства при липса на достатъчно данни за извършено престъпление против данъчната система; образуване на досъдебни производства за престъпление по чл. 255 НК с включване в предмета на разследване на повече от едно данъчно задължено лице, което означава провеждане на разследване по няколко досъдебни производства, неоснователно разширяване предмета на доказване; честите смени на наблюдаващия прокурор и даваните различни указания от всеки следващ прокурор; непознаване на данъчното законодателство, пропуски и бездействие от страна на наблюдаващите прокурори и разследващите; непознаване на законите, регламентиращи преките и косвени данъци; режима на ВОП и ВОД и последиците за ДЗЛ; неправилно прилагане на закона и др.

С цел оптимизиране работата по този вид престъпления следва да се обсъдят и да бъдат сведени до минимум проблемите, водещи до забавяне на разследването, подобряване работата на следователите и прокурорите при разследване на този вид престъпления, уеднаквяване практиката и повишаване ефективността на разследването.

Основни приоритети в организацията на работа в отдел 04 са създаване на условия за максимално използване капацитета на следователите в условията на повишена натовареност, активна работа за преодоляване на субективните фактори, водещи до забавяне на делата, подобряване на комуникацията с прокуратурата и изграждане на работещ екип следовател/прокурор, чрез провеждане на периодични работни срещи с

прокурори по конкретните досъдебни производства, приключване на останалите на производство дела, образувани преди 2020 г., контрол върху качеството и сročността на разследване, повишаване ефективността на разследването, в т.ч. и чрез използване на екипния принцип на работа по досъдебни производства с особена фактическа и правна сложност, включително и чрез създаване на съвместни екипи със следователи от следствените отдели в страната, повишаване на професионалната квалификация на следователите чрез подходящи организационни формати.

От представените по-горе данни и анализа на резултатите от дейността на следователите и съдебните служители в отдела, може да бъде направен извод, че през отчетният период в отдел 04 „Финансови разследвания“ е създадена необходимата организация за приемане, анализ, планиране, провеждане на действията по разследването и приключване на възложените за разследване досъдебни производства.

Специализиран отдел 05 „Аналитично–методически“ в НСлС

Функционалните задължения на следователите в Отдел 05 „Аналитично-методически“ се осъществява в следните направления:

- ✓ дейност по разследването по възложените им досъдебни производства;
- ✓ аналитично-методическа дейност – оказване на методическа помощ на следователите от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури, по конкретни разследвания; изготвяне на доклади, информации, анализи на дейността на НСлС и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури, статистически анализи, криминологични анализи, типови методики, участие в работни групи по изготвяне на становища във връзка с изработване на нормативни актове и вътрешни актове в НСлС и др;
- ✓ участие в действия по разследване и оказване помощ на следователи от другите отдели в НСлС, при необходимост;

През 2023 г. реално работилите следователи в отдела. са 5, като през периода се наблюдава движение на следователи, с оглед преминаване в други специализирани отдели. Дейността на следователите от отдела се подпомага от 3 служители на експертна длъжност¹⁵ и 1 служител на длъжност главен специалист.

Дейност по разследване

През отчетния период, следователите в отдел 05 „Аналитично-методически“ в НСлС са провеждали разследване по общо 37 ДП или 8.1% от общо разследваните в НСлС. От посочените производства, 24 са останали неприключени в началото на периода, 7 ДП са новообразувани, 2 ДП са възобновени, 1 ДП е върнато с писмени указания от прокурор, 2 ДП са върнати на прокурор от съдебна фаза и 1 досъдебно производство е върнато на друго основание. Приключени са общо 10 ДП, които съставляват 27% от разследваните в отдела ДП и 7% от приключените в НСлС. С мнение за съд е приключено 1 ДП или 10% от приключените; 3 ДП – с мнение за прекратяване или 30% от приключените ДП; 5 ДП или 50% от приключените ДП с мнение за спиране и 1 ДП или 10% е приключено с мнение за изпращане по компетентност в друга служба или за присъединяване. Останали неприключени в края на периода са 27 ДП, които съставляват 73% от разследваните ДП в отдела.

Средният брой на разследвани ДП през 2023 г. на един следовател в отдел 05 е 7.40, а средният брой на приключените от един следовател е 2 ДП.

Възложени са общо 5 молби за правна помощ (международни следствени поръчки), като от предходния период за 2022 г. са останали неприключени 2 ММПП. Допълнително са възложени 3 молби за правна помощ, като общо на производство са изпълнявани 10 ММПП. В края на отчетния период 9 ММПП са приключени или 90% от възложените и една е останала неприключена.

---

¹⁵ Един експерт е командирован във ВП от 19.06.2023 г.

Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните ММПП за 2023 г. на един следовател от отдела е 9.4. Средният брой на приключените ДП и изпълнените МПП за 2023 г. на един следовател от отдела е 3.8.

Аналитично-методическа дейност

През 2023 г. от следователите в отдела са възложени и изработени 51 административни преписки, по които са изготвени проекти на отговори на получени писма и запитвания от съда, прокуратурите в страната, други разследващи органи и институции. Работата на следователите в отдела се подпомага от съдебни служители, които събират, обработват, обобщават, анализират и предоставят на директора на НСлС и завеждащите отдели, необходимата информация за досъдебните производства и молбите за правна помощ, разследвани в НСлС, окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури и следствения отдел към СГП.

Всеки месец се обобщава изпратена от СлО към ОП и СлО при СГП статистическа информация за разследвани досъдебни производства и обобщена статистическа справка за досъдебните производства, върнати на осн.чл. 242, ал. 2 НПК и чл. 249, ал. 2 НПК за периода – 672 справки, от които 84 са предоставени на директора на НСлС.

Извежда се и информация за разследваните досъдебни производства и ММПП, с цел осъществяване на контрол, както върху работата на отделите, така и на служителите – общо 72. Ежемесечно се предоставя информация и за работата на Националната следствена служба на директора на НСлС и неговите заместници, която включва статистически справки за досъдебните производства и ММПП, както и поименни справки на следователите, за възложените и приключените досъдебни производства и ММПП – 228. В отдела се изготвят и справки за наличие на постановен краен прокурорски акт или влязло в сила решение на съда за наличните парични гаранции по набирателната сметка на ПРБ. Изготвят се и справки за етапа на разследване на досъдебните производства, по които има налични веществени доказателства в складовете на НСлС, трезора и др. – при извършване на годишна инвентаризация на веществените доказателства, иззети по досъдебните производства и молби за правна помощ, разследвани от следователи в НСлС – 187 ДП. Направена е инвентаризация на въведените в ЦИССС и УИС технологични документи по досъдебни производство и молби за правна помощ, за предходната година – 594. По данни от ЕИСПП, съдебните служители са регистрирали 2 093 събития в ЦИССС и 6 996 статистически и типови справки в системата относно досъдебни производства и молби за правна помощ. Изготвени са 60 справки за протичане на досъдебните производства, справки за разследвани ДП и ММПП в периода, както и за състоянието им в края на периода.

В отдела се съхранява и води регистър, съдържащ информация за определените членове (представители на НСлС) в Национални съвети, централни комисии, работни групи и др. За 2023 г. има регистрирани 10 нови работни групи.

Поддържа се и се актуализира информацията на Водомствената информационна страница на ПРБ, подстраница „Национална следствена служба“, съгласно определения от директора на НСлС ред – публикувани 188 заповеди, графици, съобщения и др.

Съдебните служители от отдела са съдействали, чрез техническа помощ на следователите, при изготвянето на 10 методики.

В отдела се поддържа архив от литерни дела по досъдебните производства и молбите за правна помощ, разследвани в НСлС, които ежедневно се окомплектоват.

Експертите от отдела осъществяват методическа помощ на операторите, на ЦИССС в окръжните следствени отдели при регистрирането на данни от системата, както и при изготвяне на статистическите отчети; извършване на проверки за пълнота и коректност на всички въведени в ЦИССС технологични документи на неприключените към предходната година досъдебни производства и изпълнените молби за правна помощ.

През 2023 г. следователи от отдел 05 са участвали в работни групи, комисии и проверяващи екипи¹⁶. Изготвени са становища до: Председателя на Конституционния съд на Република България за представяне на становище по конституционно дело № 10/2023 г.; организацията на ЛГБТИ, относно промени в НК за квалифицирани състави на престъпления свързани със сексуалната ориентация.

Всички следователи от отдел 05 са взели участие и успешно са приключили самообучителен курс „Въведение в правосъдието за деца. Актуални наказателноправни аспекти“. В изпълнение на заповед на и.ф. директор на НСлС, на следователи в НСлС, е възложено да извършат актуализация на изготвени методики за разследване на конкретни престъпления, с оглед привеждането им в съответствие с действащото законодателство и съдебна практика, като следователи от отдел 05 са взели участие в актуализирането на 6 методики.

Констатации и изводи на дейността на отдела

В отдел 05 „Аналитично-методически“ е създадена необходимата организация, както по отношение на дейността по разследване, така и по отношение административно-методическата дейност.

Работата на следователите от отдела се отличава с високо качество на разследването, като компетентността е в широк спектър. Следователите в отдела спазват стриктно процесуалните срокове за разследване. Изпълняват се писмените указания на наблюдаващите прокурори. Във възможно най-кратки срокове се изпълняват възложените следствени поръчки по ММПП. По-голямата част от разследваните в отдела досъдебни производства изискват задълбочено запознаване с голям обем от законови и подзаконови нормативни актове в съответната област. Събирането, анализирането и оценката на доказателствения материал са причина някои от разследванията да се провежда за по-дълъг период от време. Предметът на досъдебните производства включва множество престъпления, участие на повече от едно обвиняеми лица, като се установяват и особено тежки случаи, предвид характера и размера на вредите, причинени с деянието.

През отчетния период не са констатирани нарушения, допускани от следователите и служителите в отдела и не са налагани дисциплинарни наказания.

От представените по-горе данни и техния анализ може да бъде направен извод, че следователите от отдел 05 полагат усилия за успешно приключване на възложените им за разследване досъдебни производства и изпълнение на административни преписки в разумен срок, без да се констатира необосновано забавяне въпреки допълнителната заетост, свързана с участието им в работни групи и комисии.

Специализиран отдел 06 „Киберпрестъпления“ в НСлС

Специализираният отдел 06 „Киберпрестъпления“ функционира от 01.09.2022 г. През 2023 г. разследване по възложените дела и молби за правна помощ са провеждали 6 следователи, като в това число е и зав.отдела и трима командировани следователи, подпомагани от двама съдебни деловодители.

Следователите от отдела са провеждали разследване по 58 ДП или 12.8% от общо разследваните ДП в НСлС. Досъдебните производства в началото на периода са били 39 ДП. Постъпилите в отдела за разследване през отчетния период са общо 19 ДП, от които: 5 ДП новообразувани и 14 ДП превъзложени. Приключени са 20 ДП, които съставляват

---

¹⁶ Работна група, сформирана със заповед на министъра на правосъдието за изготвяне на законодателни изменения във връзка с процедура за нарушение № 2021/2098 на Европейската комисия за неизпълнение от страна на България, задълженията за транспониране в българското законодателство на разпоредби от Директива 2012/13 ЕС от 22.05.2012 г. относно правото на информация в наказателното производство; Работна група, сформирана със заповед на министъра на правосъдието за изготвяне на законодателни изменения във връзка с препоръките от Доклада за Република България по фаза 4 от Мониторинга по прилагане Конвенцията за подкупване на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР); Работна група, сформирана по заповед на министъра на правосъдието за подготовка на проект за ЗИДЗСВ; Работна група, сформирана по заповед на министъра на правосъдието, за изготвяне образец на формуляр по чл. 7“б“, ал.6 от Закона за подпомагане и финансово компенсиране на пострадали от престъпления.

34.5% от общо разследваните в отдела и 14.1% от приключените ДП в НСлС. С мнение за предаване на съд са приключени 5 ДП или 25% от приключените, с мнение за прекратяване – 10 ДП или 50% от приключените; с мнение за спиране – 4 ДП или 20% от приключените и 1 ДП или 5% е приключено с мнение за присъединяване.

Останали неприключени в края на 2023 г. са 38 ДП, които съставляват 65.5% от разследваните ДП в отдела. .

Средната натовареност на следователите от отдела по досъдебни производства – разследвани като титуляри и водещи следователи в екип е 9.67 ДП, която е най-висока в НСлС. Средният брой на разследвани досъдебни производства и молби за правна помощ на следовател от отдела е 16.17, което е най-високият показател в службата. Приключени са средно 7.17 ДП и молби за правна помощ, от които 3.33 приключени ДП и 3.83 ММПП, които са най-високите показатели в НСлС. Неприключените молби за правна помощ в началото на периода са били общо 17. Молбите за правна помощ, възложени за изпълнение са 18 и 4 – са допълнително възложени. Общо на производство в отдел 06 „Киберпрестъпления“ през периода са били 39 молби за правна помощ. В края на отчетния период, остават неприключени 16 молби за правна помощ. Изпълнени са общо 23 молби за правна помощ.

Броят на разследванията в екипи с водещи следователи от други отдели в НСлС, в които участват и следователи от отдел 06 „Киберпрестъпления“ са 3.

Констатации и изводи на дейността на отдела

Голяма част от досъдебните производства, възложени за разследване в отдела се отличават със специфичен предмет на разследване, значителен по обем материали, характеризират се с наличие на престъпна дейност на повече от две лица, на голям кръг пострадали, както и на квалифициращи престъпната дейност признаци. По почти всички от тях се изисква събирането и анализът на голям брой доказателствен материал, включително и електронни доказателства. Голяма част от тези доказателства се съхраняват на сървъри извън територията на Република България, което налага изпращането да молби за правна помощ и европейски заповеди за разследване, което значително удължава срока за разследване по досъдебните производства. По част от делата се изисква работа със специфични софтуерни инструменти за оглед и анализ на транзакции на криптоактиви.

Възлагането на новообразуваните дела за отчетния период и превъзлагането от други ведомства не е обусловено от законодателни промени в компетентността на НСлС, извършено е при същата законодателна уредба, действаща от 2015 г. Това е израз на голямата ангажираност на ръководството на НСлС и прокуратурата, което с активните си действия допринесе за възлагане на службата на новообразувани досъдебни производства и осигури възможност за използване на капацитета на следователите от НСлС. Делата се отличават с фактическа и правна сложност и изискват задълбочена и аналитична работа за успешното им приключване. От страна на ръководството на службата са осигурени оптимални условия за активни действия по разследването, съдействие от различни държавни институции, осигуряване на достъп до необходимите за работата на отдела софтуерни платформи и изключително добра съвместна работа на отдела с чуждестранните ни партньори от САЩ и Великобритания.

Въпреки големия обем от събирани доказателства и усложнената престъпна дейност по голяма част от делата, всички следователи от отдела полагат усилия за срочно приключване на възложените им разследвания.

Работата на следователите от отдел 06 „Киберпрестъпления“ се отличава с висока ефективност и качество на разследването. Отделът е новосформиран, като компетентността е специфична и с широк спектър. Констатира се стремеж на следователите от отдела да приключват досъдебните производства във възможно най-кратки срокове, което не винаги е осъществимо поради спецификата на предмета на разследване, необходимостта от назначаване на експертизи за изследване на изключително голям брой иззети информационни носители и прекомерната заетост на експертите от отдел „Криминалистика“ на НСлС. Друг проблем е и недостатъчната

техническа обезпеченост на експертите от отдел „Криминалистика“, което води до независимо от тях значително забавяне при обработването на иззетите по досъдебните производства носители на електронни доказателства. Проблем по делата останали за разследване от предишен период остават възлагането и изготвянето на различни експертизи, което е силно затруднено, както от действащата законодателна уредба, така и от липсата на достатъчен брой квалифицирани експерти.

От анализа на дейността на следователите се очертават няколко причини, поради които не е по-голям делът на приключените досъдебни производства: спецификата на самия предмет на възложените разследвания, дългият период в някои случаи, който е изминал от образуване на ДП до превъзлагането му за разследване в НСлС, големият обем на досъдебните производства, сложността на експертизите, необходимостта от получаване на резултати от изпратени молби за правна помощ до голям брой чужди държави, включително и офшорни зони. Друг от големите проблеми е текучеството в отдела, което е обусловено от продължителността на конкурса за повишаване и преместване на следователи в НСлС, както и от изключително спорните промени в ЗСВ, с които срока за командироване е ограничен до 6 месеца в рамките на една година. Тези промени се отразяват негативно на възможността попълване на отдела, както и на обучението на следователите и на ритмичността при разследване на дела с особена фактическа и правна сложност.

Събирането, анализът и оценката на голям обем доказателствен материал са причина при някои от досъдебните производства разследването да се провежда през по-дълъг период от време. Предметът на някои от производствата включва множество престъпления, участие на повече от две обвиняеми лица, като в някои случаи се разследват особено тежки случаи, предвид характера и размера на вредите, причинени с деянието.

Следователите от отдел 06 „Киберпрестъпления“ са изградили отлични отношения с партньорските служби и регулярно получават съдействие и обменят опит с тях.

Част от провежданите разследвания са за извършени престъпления в чужбина, което е обвързано със събиране на информация със съдействието на компетентните български и чуждестранни служби, както и изпращане на предложения за изпращане на молби за правна помощ. В много случаи приключването на досъдебните производства е обусловено именно от получаването на отговор на изпратените молби за правна помощ.

Констатира се неравномерна натовареност на отделни следователи в рамките на отчетния период, което наложи и предприемане на мерки за нейното преодоляване. Една от предприетите мерки бе следователи за определен период от време да бъдат освободени от възлагане на ДП и молби за правна помощ, както и да бъдат своевременно определени екипи за разследване. През отчетния период бяха сформирани разследващи екипи по 14 досъдебни производства. Тази мярка спомага за ускоряване на работата по обемни и сложни от фактическа и правна страна дела.

От следователите в отдела се спазват стриктно процесуалните срокове за разследване. Изпълняват се в срок писмените указания на наблюдаващите прокурори.

От следователите от отдела не са допускани нарушения, които да доведат до влошаване на комуникацията с други държавни органи.

За повишаване качеството на разследванията, бяха предприети много действия: провеждане на неформални съвещания с обсъждане на проблеми и намиране на решения, за тяхното преодоляване; включването на следователи в обучителни програми и покриването на изисквания за получаване на професионални сертификати, свързани с работата. За отчетния период всички 6 следователи от отдела са участвали в провеждани обучения в страната и чужбина, като броят на обученията и семинарите е 12. Двама следователи са преминали пълният курс на Cloudbreak Analysis за разследване по открити източници. Един от следователите е завършил курс Cybersecurity Policies and Strategies на The United States Telecommunications Training Institute и е получил диплома за Cybersecurity Leadership Program, с TRM Labs бяха осигурени безплатно обучение и сертифициране на следователи от отдела и експерти от отдел „Криминалистика“ за

разследване на престъпления и проследяване на транзакции с криптоактиви, четирима следователи от отдел „Киберпрестъпления“ са получили сертификати TRM Crypto Fundamentals Certification, един е получил сертификат TRM Certified Investigator, двама от следователите са участвали в междуведомствена работна група към Министерство на правосъдието за промени в НК и НПК, относно препоръките от Доклада на MONEYVAL и FATF.

Следователите от отдел 06 са участвали в актуализирането на 3 методики и в изготвянето на Методика за разследване на престъпления с криптоактиви.

Създадена е добра организация и планиране на действията по разследването на следователите от отдел 06, което следва да доведе и до успешно приключване на възложените за разследване следствени дела.

Отчетните резултати могат да бъдат определени като добри за функционирането на отдела през отчетния период.

РАЗДЕЛ III

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ НА НСЛС И ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОТДЕЛ ЕИСП

Специализираната администрация на НСЛС се ръководи от съдебен администратор, подпомаган от административен секретар и се организира в: отдел „Оперативен дежурен център“; отдел „Криминалистика“; служба „Регистратура и деловодство“, служба „Документно обслужване“; служба „Архив“; служба „Защита на класифицираната информация“; служители в специализираните отдели за разследване в НСЛС.

Дейността на Националната следствена служба по направления финансово-стопански дейности, човешки ресурси, правни дейности, вътрешен одит, информационно обслужване и технологии, институционални и международни отношения, връзки с обществеността и протокол, стопанисване на сградния фонд и техническо обслужване, се осигурява от служители в общата администрация в състава на АГП.

Отдел „Оперативен дежурен център“ в НСЛС

Служителите от отдел „Оперативен дежурен център“ в НСЛС подпомагат оперативно работата на следователите при разследването по досъдебни производства и молби за правна помощ и осигуряват работата на дежурните следователи, като осъществяват: непрекъснато дежурство за наблюдение на оперативната обстановка в страната, приемане на информация за извършени престъпления и докладването ѝ на директора на НСЛС и заместник на главния прокурор по разследването; оперативно управление на силите и средствата на НСЛС по всяко време на денонощието; координиране на действията с други държавни органи; изготвяне на справки от съответните информационни фондове в извънработно време, по искане на водещия на разследващия екип, при спазване на определения от директора на НСЛС ред; технически контрол на сградите и територията на НСЛС, постоянно следене на изградените в Националната следствена служба системи за сигурност (система за контрол на достъпа, сигналноохранителна и сигналнооповестителна системи, система за видеонаблюдение и пожароизвестителна система) и предприемане на съответни действия за поддържането на системите в изправност; осъществяване на пропускателния режим в сградите на НСЛС.

През 2023 г. в оперативния дежурен център са получени, регистрирани и докладвани общо 143 сигнала и съобщения за произшествия, извършени престъпления и други от общественозначим характер. За сравнение, през 2022 г. са постъпили 168 сигнала, а през 2021 г. – 124. Всички получени сигнали своевременно са докладвани на директора на НСЛС. По-важни моменти, свързани с получените сигнали в отдел „Оперативен дежурен център“ в НСЛС:

- Злополука при превоз на мигранти в района на с. Локорско, обл. София, при която е причинена смъртта на 18 лица с неустановена самоличност, поради немарливо

изпълнение на правно регламентирана дейност по смисъла на Закона за автомобилните превози, представляваща източник на повишена опасност. Първоначална информация за инцидента е съобщена от директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването. След установяване и докладване на подробностите, са сформирани екипи за разследване в състав от десет следователи, шестима криминалисти и девет шофьори, които под ръководството и координацията на директора на НСлС са изпълнили редица служебни задачи, свързани с разследването. Екипите са обезпечени с мобилни центрове за разследване (снабдени с криминалистично оборудване) и др.

- Самолетна катастрофа със загинал в района на общ. Раднево. Сигнал за инцидент със селскостопански самолет е подаден в ОДЦ от оперативния дежурен служител в МВР. По разпореждане на директора на НСлС е сформиран екип от трима следователи, двама криминалисти и двама шофьори за посещение на мястото на произшествието. Екипът е обезпечен с мобилен център за разследване (снабден с криминалистично оборудване) и др.

Отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС осигурява технически контрол на сградите и територията на НСлС и осъществява постоянен Мониторинг на системите за сигурност в НСлС. В изпълнение на утвърдените от директора на НСлС Правила за регламентиране на реда на действие и управление на системите за сигурност в сградите и района на Националната следствена служба, дежурният служител от отдела осъществява Мониторинг, управление и експлоатиране на системите за сигурност и постоянно следене за правилното им функциониране. При установяване на неизправност, незабавно уведомява началника на отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС, който предприема съответните действия за поддържането на системите в изправност. Осъществяват контрол по спазването на пропускателния режим и охрана на сградите и района за сигурност на НСлС в работно и извънработно време, включващ извършване на три обхода в тъмната част на денонощието на сградите и района на НСлС.

Във връзка с определянето на Националната следствена служба за *орган за изпълнение на задълженията на Република България по чл. 14 и чл. 15 от Директива (ЕС) 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година* със заповед на директора на НСлС е създаден ред за изпълнение на задълженията по чл. 14 и чл. 15 от Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета и на отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС е възложено да изпълнява функциите на *Национално оперативно звено за контакт* във връзка с обмен на информация по смисъла на чл. 14 от Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета, достъпно 24 часа в денонощието, седем дни в седмицата.

Отдел „Криминалистика“ в НСлС

Служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС подпомагат експертно и технически работата на следователите и прокурорите при разследването по досъдебни производства и изпълнението на молби за правна помощ, като: участват в провеждане на действия по разследването и оказват специализирана помощ при откриването, фиксирането и изземването на следи и веществени доказателства; обезпечават технически провеждането и документирането на действия по разследването; извършват криминалистичен анализ по досъдебни производства и съдействат при назначаване на експертизи; обезпечават технически провеждането и документирането на действия по разследването; изготвят експертизи за нуждите на наказателните производства; поддържат и обезпечават мобилните центрове за разследване, предоставени на НСлС и на следствените отдели в окръжните прокуратури и СГП; оказват методическа и техническа помощ на окръжните следствени отдели по конкретни разследвания, след съгласуване с директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването (за служителите с работно място в НСлС), а в извънработно време – с дежурния служител от отдел ОДЦ; при необходимост, извършват проверка в съответните информационни фондове във връзка с изготвяне на експертизи (експертни справки) по конкретни досъдебни производства или други действия по разследването.

Със заповеди на главния прокурор на Република България мобилните центрове за

разследване са разпределени за нуждите на Националната следствена служба (3 бр.) и за нуждите на следните прокуратури: Софийска градска прокуратура, ОП София, ОП Бургас, ОП Велико Търново, ОП Варна, ОП Пловдив, ОП Благоевград, ОП Русе, ОП Стара Загора, ОП Хасково, ОП Враца.

Изготвяне на експертизи в отдел „Криминалистика“

Експертите от отдел „Криминалистика“ в НСлС извършват експертизи само във връзка с изпълнение на целите и функциите на отдела. Към момента се извършват следните видове експертизи: почеркови, документно-технически, видеотехнически с идентификационна цел, лицево-идентификационни, технически, компютърно-технически, технически на комуникационни устройства, дактилоскопни, трасологични, балистични, фоноскопни, икономически и физикохимични (тютюн).

Основен дял в количествено изражение са изготвените съдебно-почеркови, видеотехнически, технически, фоноскопни, технически експертизи на комуникационни устройства и компютърно-технически експертизи.

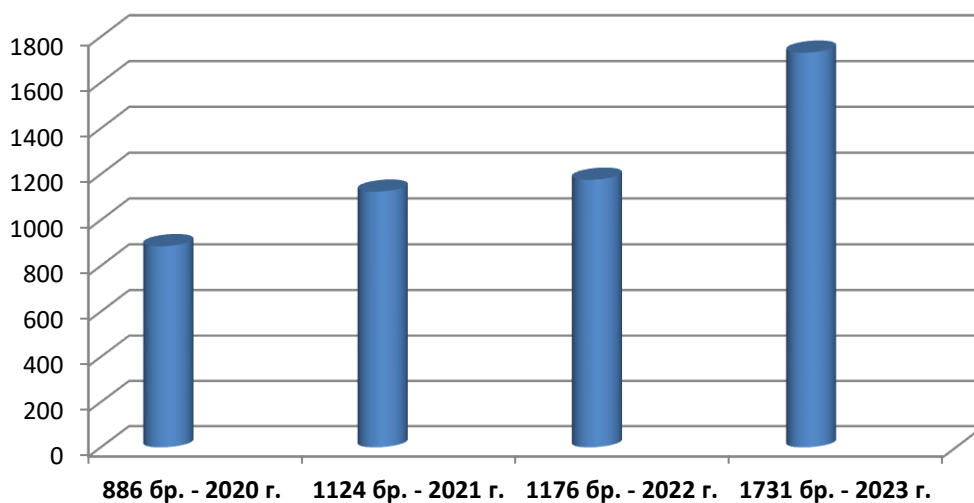
През 2023 г. служителите от отдела са изготвили общо 1 731 експертизи. От тях експертите с работно място в НСлС – 792. експертизи, от които 158, възложени от следователи от НСлС, 78 – от следователи от СО в СГП, 551 – от следователи от от други следствени отдели в прокуратури в страната и 5 от съд. Експертите с работно място – следствения отдел в съответната окръжна прокуратура с разпределен мобилен център за разследване са изготвили общо 939 експертизи.

През годините нараства броят на възложените и изготвени експертизи от отдела (през 2019 г. – 384, през 2020 г. – 886, през 2021 г. – 1 124, през 2022 г. – 1176 и през 2023 г. – 1 731). Наблюдава се ръст на броя на неизготвените експертизи, като в края на отчетния период 209 са възложените и неизготвени експертизи от служителите на отдел „Криминалистика“ в НСлС. Основен дял от неизготвените експертизи е на компютърно техническите – 98; почеркови и документно-технически – 66; експертизи на комуникационни устройства – 21; видеотехнически и лицево-идентификационни – 20 и други – 4. Основна причина за забавяне изготвянето на експертизите е изключително големия обем на информация за обработка и сложност на информацията.

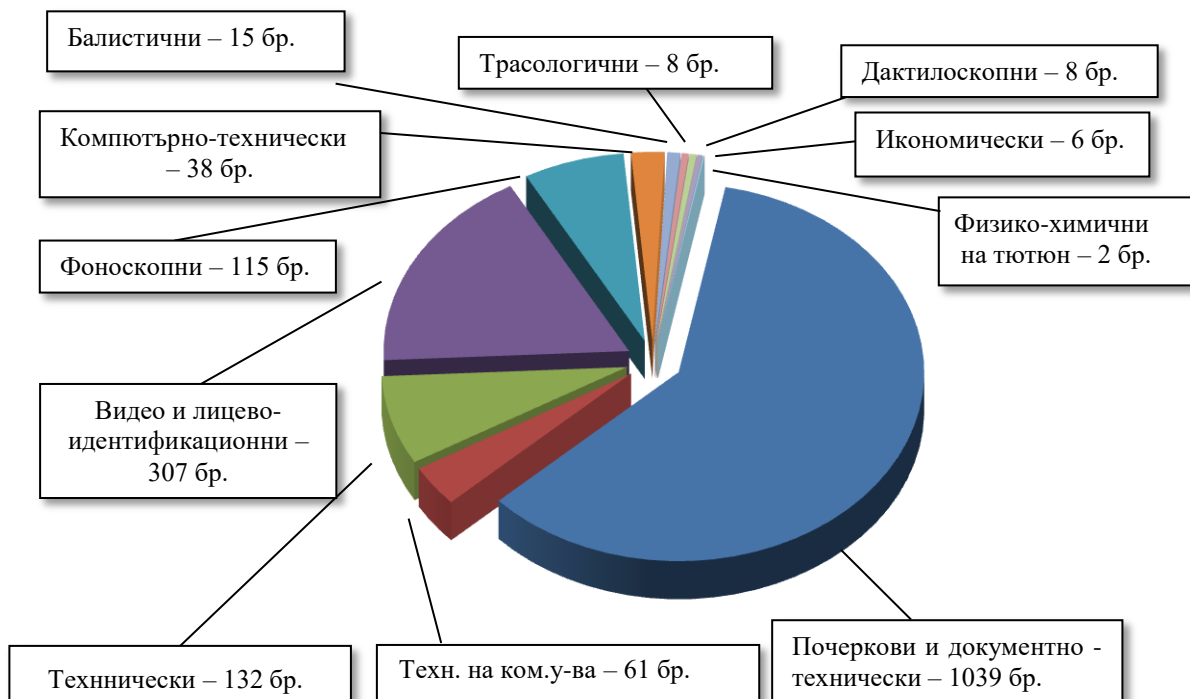
Служителите от отдел „Криминалистика“ с работно място в НСлС през 2023 г. са извършили общо 54 експертни справки, от които технически – 41, компютърно-технически – 10 и икономически – 3.

Увеличаването на случаите с открити и иззети цифрови носители на доказателства, свързани с извършване на престъпления, води до нарастване на броя на възложените компютърно-технически експертизи (на носители на компютърно-информационни данни, изследване в интернет пространството и др.), технически експертизи на комуникационни устройства (мобилни телефони, таблети, смарт часовници, навигационни системи и др.) и на видео-техническите експертизи (цифрови записи от камери за видео наблюдение).

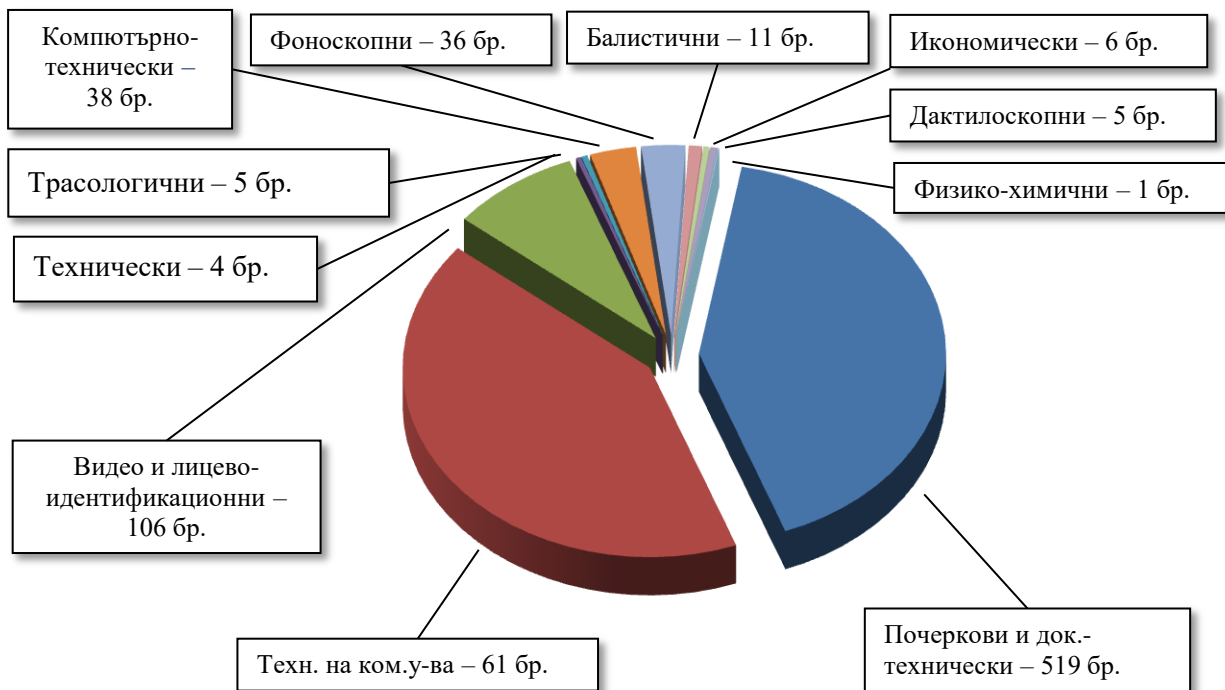
Съотношение на изготвените експретизи от отдел

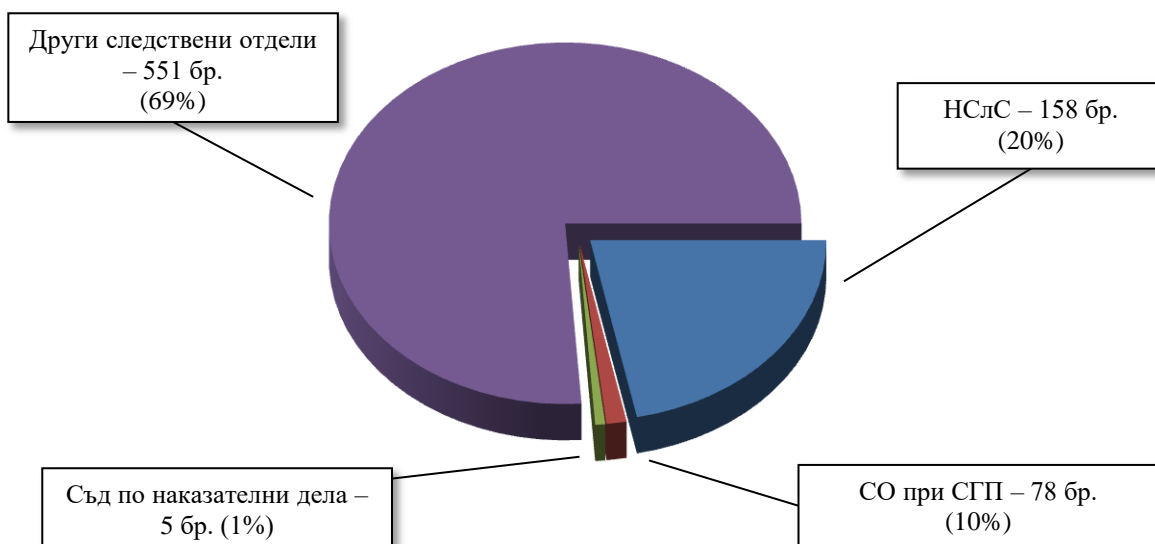
Разпределение на изготвените експретизи от отдел "Криминалистика" в НСлС през 2023 г. по видове (общо 1 731 бр.)

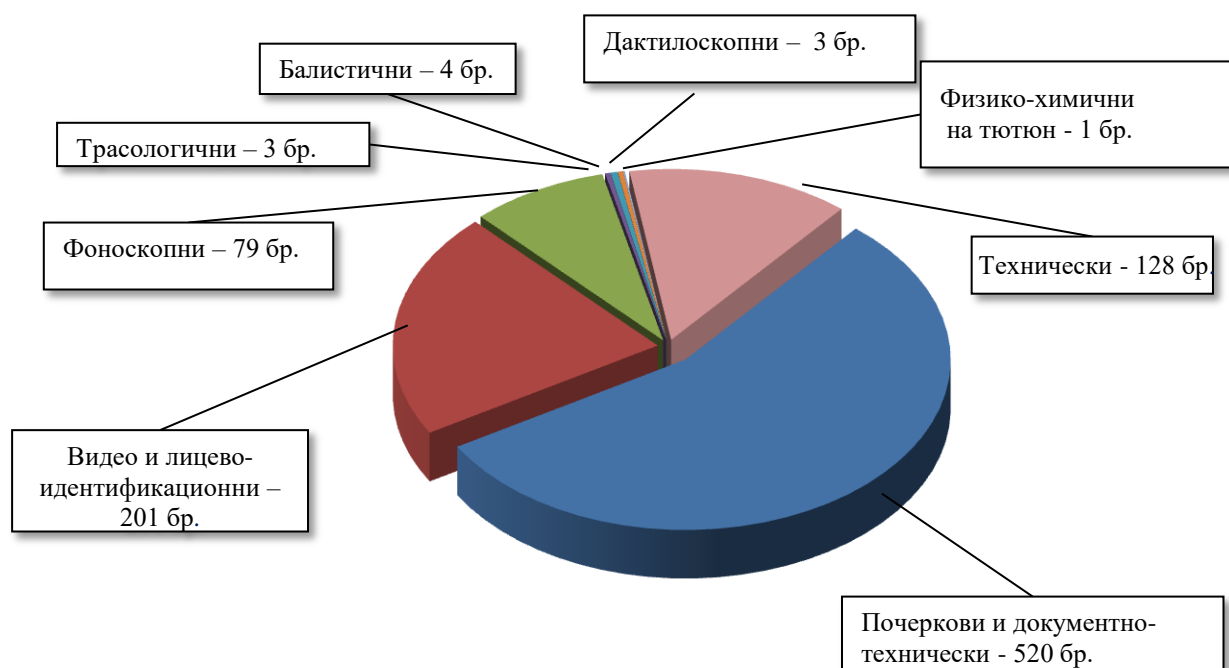
**Видове изготвени експретизи от служители на отдел
"Криминалистика" с работно място в НСлС
през 2023 г. (общо 792 бр.)**

**Разпределение на възложените експретизи на служителите от отдел
"Криминалистика" с работно място в НСлС през 2023 г. (по
възложители)**

Видове изготвени експретизи от служители на отдел "Криминалистика" в НСлС с работно място в следствения отдел на СГП, ОП-Бургас, ОП-Варна, ОП-В. Търново, ОП-Пловдив, ОП-Ст. Загора, ОП-Русе, ОП-Благоевград, ОП-Хасково и ОП-Враца през 2023 г.

Изготвени експретизи от служители на отдел „Криминалистика“ в НСлС с работно място следствения отдел на съответната окръжна прокуратура през 2023 г. (по отдели)

СЛЕДСТВЕН ОТДЕЛ	ИЗГОТВЕНИ ЕКСПРЕТИЗИ
СО при ОП София	177
СО при СГП	123
СО при ОП Бургас	116
СО при ОП Русе	92
СО при ОП Пловдив	82
СО при ОП Варна	76
СО при ОП Велико Търново	73
СО при ОП Благоевград	69
СО при ОП Стара Загора	58
СО при ОП Враца	41
СО при ОП Хасково	32
ОБЩО:	939

Участие в действия по разследването на служители от отдел „Криминалистика“
Служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС освен изготвяне на експретизи, ежедневно подпомагат работата на следователите от Националната следствена служба,

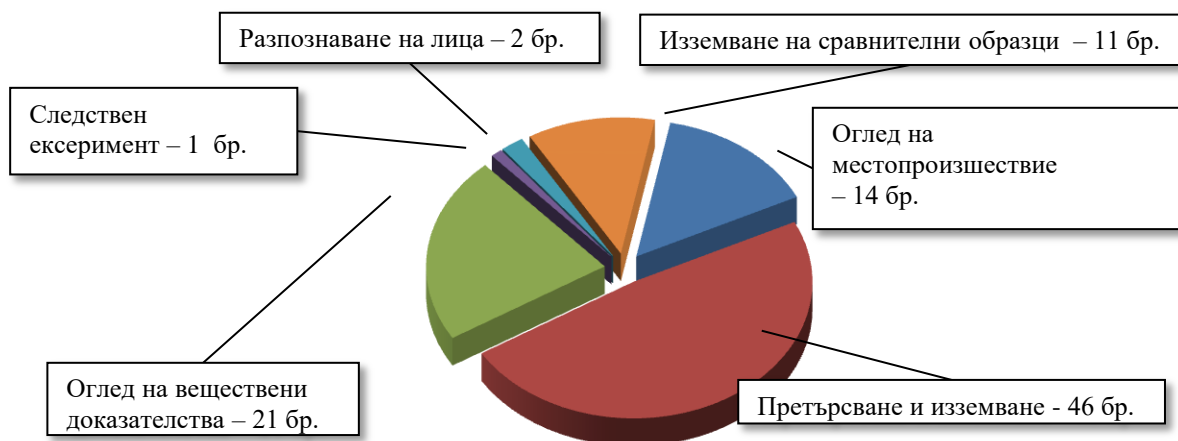
следователите от следствените отдели в окръжните прокуратури и Софийска градска прокуратура, при провеждане на действия по разследването. Служителите от отдела с работно място в НСлС са на разположение за посещаване на всички видове местопроизшествия от следователи от НСлС, съгласно утвърден график от директора на НСлС.

През 2023 г. служителите от отдел „Криминалистика“ (експерт-криминалисти и специалист-криминалисти) с работно място в НСлС, както и тези с работно място в следствения отдел в съответната окръжна прокуратура и СГП, с разпределен мобилен център за разследване, са участвали в извършване на общо 687 действия по разследването – огледи на местопроизшествия, огледи на веществени доказателства, претърсвания и изземвания, разпознаване на лица, следствени експерименти и др. Служители от отдела с работно място в НСлС са участвали в 95 действия по разследването (от които 68 на НСлС, 13 на СО в СГП и 14 на други окръжни следствени отдели в окръжните прокуратури). Служителите с работно място в следствените отдели на съответната окръжна прокуратура са участвали в 592 действия по разследването, при 672 през 2022 г. Изготвени са 894 фотоалбума за извършени действия по разследването, от които 344 – за разпознаване на лица по снимка, и 550 – от оглед на местопроизшествие, оглед на веществени доказателства и др. Участвали са в 13 действия по разследването при изземването на компютърно-информационни данни и такива от комуникационни устройства, от общо проведени 95 огледа на местопроизшествия, претърсвания и изземвания, следствени експерименти, огледи на веществени доказателства и др.

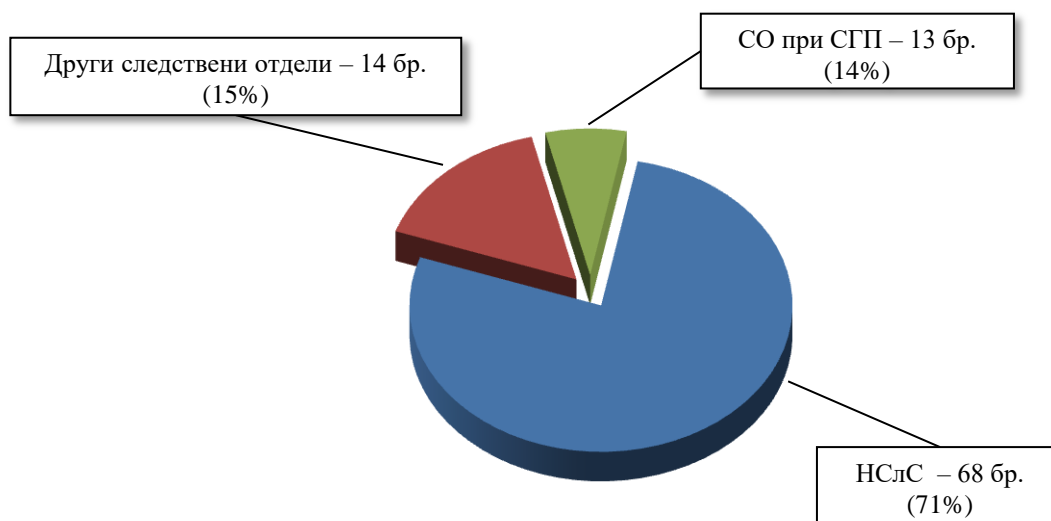
Дигиталните технологии и интернет пространството се превръщат в инструмент и място за извършване на престъпления и измами, свързани с пране на пари, детска порнография, трафик на хора, кражба на самоличност, корпоративна банкова тайна и др., за които е необходим ресурс от експерти и софтуер в тази област за подпомагане работата на магистратите при тяхното разследване. През последната година, във връзка с изпълнение на молби за правна помощ от САЩ, Обединено кралство Великобритания, Кралство Швеция и др., следователите от НСлС при провеждане на действия по разследването при изземване на цифрови и други доказателства са подпомагани основно от служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС.

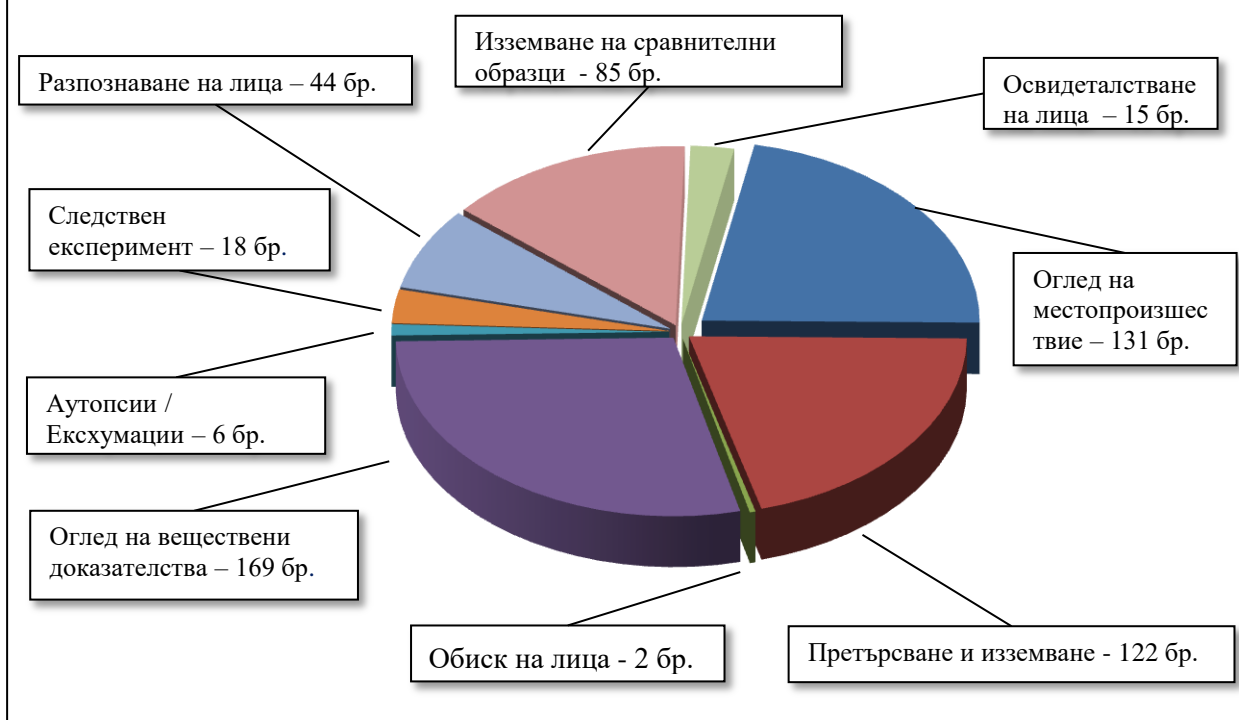
Участие в действия по разследването на служители от отдел "Криминалистика", с работно място в НСлС през 2023 г. по видове (общо 95 броя)

Възложители на действия по разследването на служители от отдел "Криминалистика" с работно място в НСлС през 2023 г.

Участие в действия по разследването на служители от отдел "Криминалистика" в НСЛС с работно място в следствения отдел на СГП, ОП - София, ОП - Бургас, ОП - Варна, ОП - В.Търново, ОП - Пловдив, ОП - Ст.Загора, ОП-Русе, ОП-Благоевград, ОП-Хасково и ОП-Враца през 2023 г.

Участие в проведени действия по разследването на служители от отдел "Криминалистика" в НСЛС с работно място следствения отдел в съответната окръжна прокуратура и СГП през 2023 г. (по отдели)

СЛЕДСТВЕН ОТДЕЛ	ДЕЙСТВИЯ ПО РАЗСЛЕДВАНЕТО
СО при СГП	125
СО при ОП София	91
СО при ОП Пловдив	72
СО при ОП Бургас	54
СО при ОП Русе	50
СО при ОП Варна	48
СО при ОП Благоевград	40
СО при ОП Велико Търново	36
СО при ОП Хасково	33
СО при ОП Стара Загора	23
СО при ОП Враца	20
Общо:	592

От направения анализ за работата на служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС през 2023 г. се наблюдава тенденция в нарастването на броя на възложените експертизи спрямо предходни години. През отчетния период се наблюдава ръст в броя на възложените и чакащи („неизготвени“) експертизи (основно компютърно-технически, съдебно-почеркови и видеотехнически), за някои от които многократно е исквано удължаване на постановените срокове.

Техническа обезпеченост на отдел „Криминалистика“ и мобилните центрове за разследване.

Служителите от отдел „Криминалистика“ с работно място в НСлС и с работно място в следствените отдели в съответните окръжни прокуратури са обезпечени технически за посещаване на огледи на местопроизшествия със специализирано криминалистическо оборудване, лични предпазни средства и техника за откриване, фиксиране и иземване на биологични следи за ДНК анализ, дактилоскопни и трасологични следи, определяне траектория на изстрел, маркировка, преносими компютри и принтери, автономно електрическо захранване, осветление и др. През годините поетапно са закупени и доставени за ползване на служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС, техническо оборудване и софтуери за извършване на експертизи както в лабораторни условия, така и за огледи на местопроизшествия.

Продължава процесът на повишаването на професионалната квалификация на служителите от отдела като ключов фактор за подобряване на професионалните им умения и тяхното ефективно прилагане при използване на техниката и при участието им в действията по разследването.

Веществени доказателства по досъдебни производства и молби за правна помощ, разследвани от следователи в НСлС

Със заповед на директора на НСлС са утвърдени Правила за приемането, съхраняването, предаването и унищожаването на веществени доказателства в Националната следствена служба.

Определено е длъжностно лице от отдел „Криминалистика“ в НСлС, което отговаря за приемането и съхраняването на веществените доказателства в НСлС. Унищожаването на веществени доказателства, за които това изрично е разпоредено с прокурорски или съдебен акт, се извършва от комисия, назначена от директора на Националната следствена служба.

През 2023 г. са извършени проверки на веществените доказателства от комисии, определени от директора на Националната следствена служба и заместник на главния прокурор по разследването. Целта на проверките е да установи фактичката наличност на всички веществени доказателства, наличие на веществени доказателства, по отношение на които липсва разпореждане на прокурора или разпореждането не е изпълнено и др. За извършените проверки са изготвени протоколи, които са представени на директора на НСлС.

Проблеми, констатирани във връзка с иземването и съхранението на веществените доказателства:

1. Наличие на веществени доказателства по наказателни производства, материалите по които са унищожени, поради изтичане на сроковете за съхранението им по смисъла на Закона за Националния архивен фонд, вследствие на което от съответната прокуратура или съд не могат да предоставят копие на акт с произнасяне по веществените доказателства, респ. прокурорът или съдията не може да се произнесе със съответен акт.

2. Наличие на веществени доказателства, за които е разпоредено връщането на собственика, но собственикът е в чужбина, защитен свидетел, или с неизвестно местонахождение и не може да бъде открит.

3. Наличие на веществени доказателства, за които е разпоредено връщането на собственика, но собственикът е депозирал писмен отказ да получи веществените доказателства.

4. Наличие на вещи/предмети, които не са част от доказателствения материал по конкретно досъдебно производство.

5. Наличие на вещи/предмети, за които няма информация за номер на досъдебно производство и/или следовател.

Единна информационна система за противодействие на престъпността

В изпълнение на чл. 7 от Наредбата за Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП), прокуратурата чрез Националната следствена служба изгражда, поддържа и развива ядрото на ЕИСПП.

Организацията на заседанията на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП и съхраняването на документацията за дейността му се извършват от Националната следствена служба.

В изпълнение на задълженията по чл. 378, ал. 5 и чл. 379, ал. 3 от Закона за съдебната власт, централните компоненти на ведомствените автоматизирани информационни системи (ВАИС) на съдебната и изпълнителната власт, които обработват информация за събития и обекти и в цялост осъществяват единно информационно осигуряване на дейността по противодействие на престъпността, са свързани с ядрото на ЕИСПП, и осигуряват информация за:

✓ досъдебните производства в Министерството на отбраната, чрез „Военно-полицейски регистър“;

✓ досъдебните производства, разследвани от следователи, чрез „Централизираната информационна система на следствените служби“ (ЦИССС);

✓ досъдебните производства и производствата по изпълнение на наказанията, в обхвата на дейността на прокуратурата, чрез „Унифицираната информационна система на ПРБ“;

✓ съдебните производства по наказателни производства, чрез деловодните системи на съдилищата („САС“, „АСУД“, „Декстро Груп“) и ЕИСС;

✓ съдебните производства по наказателни производства на Военно-апелативен съд чрез ЦИССС, съгласно подписано споразумение между НСлС и ВОАС;

✓ изпълнението на наказанията и задържаните лица, чрез информационна система „Изпълнение на наказанията“;

✓ досъдебните производства в Агенция „Митници“, чрез изнесени работни места към ЦИССС, съгласно подписано споразумение между НСлС и Агенция „Митници“;

✓ досъдебните производства в Министерството на вътрешните работи, чрез изнесени работни места към ЦИССС, съгласно подписано споразумение между ПРБ и МВР;

✓ досъдебните производства, разследвани от Европейската прокуратура, чрез „Централизираната информационна система на следствените служби“.

През 2023 г. са проведени две заседание на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП.

Осигурена е безпроблемна работа на техническа, системна и програмна инфраструктура на ядрото на ЕИСПП и комуникационната схема, чрез участие в инсталации, конфигурации, поддържане на системен и приложен софтуер, сървъри на комуникационни пакети, подобряване сигурността и защитата на данни на системната, техническа и програмна инфраструктура на ЕИСПП, оказване на технологична и системна помощ при взаимодействието на ВАИС с ядрото на ЕИСПП, анализ на възникнали проблеми и тяхното отстраняване.

Осигурена е безпроблемна работа на потребители с достъп до ЦИССС – разследващи полицаи и служители на МВР, митническите инспектори с разследващи функции от Агенция „Митници“, съдебни служители от следствените отдели в окръжните прокуратури и НСлС и съдебни служители от Европейската прокуратура, чрез развитие и поддържане на системната и техническа инфраструктура и комуникационна схема на ЦИССС и оказване на технологична, системна и техническа помощ.

В изпълнение на сключеното Споразумение за обмен на информация между ПРБ и МВР за използване на ЦИССС в МВР, както и споразумението между Агенция „Митници“ и НСлС, през 2023 г. продължиха следните дейности: поддържане, актуализиране и администриране на учебен сървър на системата ЦИССС, включен в мрежата на прокуратурата; създаване на организационни мерки за провеждане на обучения в окръжните прокуратури на служители на ПРБ, Агенция „Митници“ и МВР, при заявка от тяхна страна; администриране на достъпите на съдебни служители, митнически инспектори, служители от всички структури на окръжните прокуратури, Агенция „Митници“ и МВР в ЦИССС и ядрото на ЕИСПП.

Оказано е съдействие на експерти от „Информационно обслужване“ АД, разработчици на Единна информационна система на съдилищата (ЕИСС) по проект на Висш съдебен съвет, във връзка с интегрирането на системата към ядрото на ЕИСПП, поддържането и изчистването на несъответствия. Администрирани и поддържани са сторидж и сървъри, както и комуникационно оборудване и свързаните с тях функционалности във втори архивен център, който е включен в инфраструктурата на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС.

Обработени са 70 цифрови сертификата при стриктното спазване на технологията, необходими при извършване на веб услуги към ядрото на ЕИСПП през входно-изходна точка във ВСС. Голяма част от потребители в справочен режим към ядрото на ЕИСПП при достъпа към системата, използват квалифицирани електронни подписи (КЕП), издадени от доставчици на удостоверителни услуги в Република България. Оказана е технологична, системна и техническа помощ при издаване на нови, преиздаване на цифрови сертификати и използването на КЕП на потребители от ведомствата, както и ведомствени системи, с право на достъп до справочната дейност на ЕИСПП и извличането на структурирани данни от ядрото на ЕИСПП от страна на ПРБ, съдилищата, Комисията за противодействие на корупцията, Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, Националния статистически институт, Националната комисия за борба с трафика на хора и Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“.

Поддържана, актуализирана и администрирана е тестовата инфраструктура на ядрото на ЕИСПП, централната комуникационна компонента между ядрото и тестови ведомствени автоматизирани информационни системи и тестова инфраструктура на ЦИССС, което значително подпомага фиксиране на грешки в софтуера и тестване на отстраняването им преди въвеждане в експлоатационна инфраструктура. С изградената тестова инфраструктура се провеждат пилотни интегрирания на нови и надградени информационни системи, преди включването им в реална експлоатация към ядрото на ЕИСПП.

Реализирано е изпълнението на договор № 61/16.08.2022 г. с предмет: „Доработка на софтуера на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС“ със срок на изпълнение до 16 април 2023 г. Чрез изпълнението на дейностите по договора е постигнато доразвитие/надграждане на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС, а именно: доработка на подсистема „Сигурност“ на софтуера на ядрото на ЕИСПП и централната компонента на ЦИССС, съгласно политика за управление на пароли в ПРБ; паролите, използвани в приложния софтуер на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС, са в криптиран вид; подобрена е справочната система на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС; разработена е нова технологична справка „Справка за физическо лице – чужденец V2“ (веб-услуга) към REGIX за достъп до данните в регистър „Единен регистър на чужденците“, на основание чл. 8, ал. 1, т. 5 от Наредба за ЕИСПП; разработена е нова технологична справка „Справка за български лични документи на български гражданин“ (веб-услуга) към REGIX за достъп до данните в регистър „Български документи за самоличност“, на основание чл. 8, ал. 1, т. 2 от Наредба за ЕИСПП; доработка на двете системи (ЕИСПП и ЦИССС) за регистриране на предоставяните данни от Български документи за самоличност и от Единен регистър на чужденците чрез междурегистров обмен REGIX и визуализиране на данните чрез справочен режим; подобряване на системната архитектура на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС и софтуерен продукт BIRTViewer, с цел запазване на изградените комуникационни сесии

и преодоляване на необходимостта от повторно достъпване до системата при преминаване от справочен режим към режим на регистрация; след решение на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП по искане на служба „Военна полиция“ при Министерството на отбраната за получаване на събития по абонамент от ядрото на ЕИСПП към АИС ВПР, своевременно са предприети действия по осъществяване на получаването на събития по абонамент от ядрото на ЕИСПП към АИС ВПР.

Проведени са работни срещи с участието на председателя на наказателно отделение при ВКС относно актуализация на информацията, обменяна между ядрото на ЕИСПП и ВКС, актуализация на събитията и справочна дейност на ЕИСПП.

Представители на отдела са участвали в работна среща с министъра на правосъдието и представители от министерството във връзка с осъществяване на достъп до информацията на ЕИСПП, необходима за дейността на Съвета за криминологични изследвания.

През 2023 г. са проведени десет обучения на служители, ангажирани с въвеждане на събития в ЕИСПП, от всички областни дирекции на МВР, във връзка с промени за допълване на класификатора на престъпленията по отношение на престъпленията по чл. 343, ал. 3 от НК, както и изменения в Реда за достъп до ресурсите на ЕИСПП.

Обработени са всички заявки за създаване и актуализиране на 119 потребителски достъпа и 163 автоматизирани работни места (АРМ) за работа с ядрото на ЕИСПП от страна на ВАИС, като за потребители с право на достъп, съгласно чл. 384 от ЗСВ, са създадени 5 806 потребителски достъпа и 636 АРМ за работа с ЦИССС. Във връзка с ежегодното удължаване правата на достъпа на потребители и АРМ са актуализирани 337 потребителски достъпа и 129 АРМ конфигурации за ЕИСПП, както и 2 549 потребителски достъпа и 225 АРМ конфигурации за ЦИССС.

Успешно е приключила актуализацията на стандартизирани справочни групи за промяна в „Ред за достъп до ресурсите на ЕИСПП“, като са редактирани групи за служители от МВР – МВР-2а, МВР-2б, МВР-2в, МВР-2г и МВР-2д.

Служители от отдела са участвали в обучения и семинари присъствено или дистанционно чрез видеоконферентна връзка при изпълнението на сключените договори по проект „Трансформация на съществуващата в ПРБ информационна и комуникационна инфраструктура в нов тип – отказоустойчива, резервирана, производителна и защитена“ по Националния план за възстановяване и устойчивост.

В изпълнение на приетия от МвС за методическо ръководство на ЕИСПП „Ред за изчистване на грешки при подаване на данни от ВАИС към ядрото на ЕИСПП“ са обработени 268 броя заявки за корекции. Извършени са анализи и отстраняване на потребителски грешки от регистрация.

Автоматично са актуализирани 76 626 физически лица, посредством връзката на ядрото на ЕИСПП с Национална база данни „Население“.

Поради възникнали промени в законодателството или по заявка на органи и институции, участващи в ЕИСПП, са обновени стандартите на системата, както следва:

Промени в ОСИ на ядрото на ЕИСПП през приложение „Стандарти на ЕИСПП“	общ брой	от тях	
		нови	промени
речникови понятия	245	161	84
номенклатури	352	185	167
логически списъци	13	13	-
Общо:	610	359	251

През 2023 г. експерти от отдела са изпълнявали и рутинни дейности, както следва: изготвяне на ежемесечни справки за регистрираните събития от информационните системи на съдилищата в ядрото на ЕИСПП; изготвяне на специфични справки и анализи по искане на НСлС, МП, МВР, ВКП, следствени отдели в окръжните прокуратури и други институции; проведени са два регулярни семинара на тема „Анализ на проблеми при

интегриране на информацията между ЦИССС и ядрото на ЕИСПП“ с участници от прокуратурата; проведени са обучения, свързани със справочната дейност на ЕИСПП; съдебни служители са взели участие като външни лектори по магистърска програма „Информационни ресурси на правосъдието“; задочно обучение по дисциплина „Стандарти на ЕИСПП“ в УНИБИТ, вкл. и проведени обучения в НИП на младши прокурори и младши следователи; оказвана е методологична помощ на оператори от ЕИСПП и ЦИССС във връзка с утвърдената от МвС технология за въвеждане на събития, свързани с Европейска заповед за арест (ЕЗА) и регистриране на събития по ЕЗА от служители на ЕИСПП; чрез приложение „Управление на резервирани пакети“ повторно са изпратени 161 пакета, от които 13 се редактирани, поради грешно въведени данни и общосистемни грешки.

По стандартите на ЕИСПП през 2023 г. са регистрирани общо 1 591 968 събития по наказателния процес.

Унифицирана информационна система на ПРБ

По предложение на директора на Националната следствена служба и заместник на главния прокурор по разследването считано от 04.01.2022 г. в Националната следствена служба е внедрена УИС на ПРБ за осъществяване на деловодната дейност и документооборота в НСлС. От тази дата в Националната следствена служба е преустановено въвеждането на данни в автоматизираната информационна система „Документооборот“.

Съгласно заповед на директора на НСлС, следователите от НСлС попълват в УИС всички актове и действия (по бройми/количествени показатели) по разследваните от тях досъдебни производства, молби да правна помощ и европейски заповеди за разследване, съгласно Правилата за измерване на натовареността на прокуратурите и на индивидуалната натовареност на всеки прокурор и следовател, одобрени с решение на ВСС по Протокол № 60 от 11.12.2014 г., т. 39, както и приетите за тестово прилагане с решение на ПК на ВСС по Протокол № 41/18.12.2019 г. Правила за измерване на натовареността на прокуратурите и на индивидуалната натовареност на всеки прокурор и следовател.

Централизирана информационна система на следствените служби (ЦИССС)

През 2004 г., в Националната следствена служба и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури, е въведена в експлоатация автоматизирана информационна система „Централизирана информационна система на следствените служби“. В ЦИССС се събира, обработва, систематизира, анализира и предоставя по предназначение информация за досъдебни производства и молби за международна правна помощ, разследвани от следователи от НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури в страната.

В технологичния обхват на ЦИССС се включват събития и обекти по наказателния процес, които се регистрират въз основа на процесуални документи, постановявани от следователи, прокурори и съдии по наказателното производство от фазата на досъдебното производство и при приключване на наказателното производство, съгласно Инструкция за организация и технология на работа с ЦИССС, както и получени по абонамент от ядрото на ЕИСПП.

С ЦИССС работят служители от отдел 05 „Аналитично-методически“ в НСлС – за въвеждане на технологични документи по досъдебни производства и молби за правна помощ, разследвани в НСлС, както и за изготвяне на статистически справки за НСлС и следствените отдели в прокуратурите в страната.

През 2023 г. служителите в отдел 05 звено „Аналитично“, са регистрирали общо 9089 събития и справки в ЦИССС. Със системата работят и служители от служба „Документно обслужване“ – за изготвяне на удостоверителни документи по смисъла на чл. 45, ал. 1 от ПАПРБ, както и съдебни служители от следствените отдели в окръжните прокуратури в страната.

В НСлС се съхраняват литерни дела за досъдебните производства, разследвани от следователите в НСлС. В ЦИССС освен информация, въведена според стандартите на ЕИСПП, се съдържа и информация от приобщения информационен масив „Лица по ПП“, т.н. „Стар масив“, съдържащ данни за лица и досъдебни производства от цялата страна, въведени до 2006 г.

След внедряването на УИС на ПРБ в Националната следствена служба продължава въвеждането на данни в Централизираната информационна система на следствените служби (ЦИССС) по досъдебни производства, разследвани в НСлС, молби за правна помощ и европейски заповеди за разследване, изпълнявани в НСлС. Реализирането на обмен на информация с ядрото на Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) продължава да се осъществява чрез ЦИССС, като идентичните събития, регистрирани в УИС на ПРБ, не се изпращат към ядрото на ЕИСПП.

РАЗДЕЛ IV

КОНСТАТАЦИИ И ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЦИФРОВИТЕ ДАННИ ЗА РАБОТАТА НА СЛЕДОВАТЕЛИТЕ В НСлС

При анализ на цифровите показатели и постигнатите резултати, за поредна година се наблюдава устойчива тенденция за увеличаване броя на разследваните досъдебни производства в НСлС през 2023 г. – 455 ДП, в сравнение с предходните 2021 г. - 384 ДП и 2022 г. – 421 ДП.

Същевременно, след многократното редуциране на щатните бройки за следователи в НСлС през предходните години, през 2022 г. започна обратен процес и щатните бройки както за следователи, така и за съдебни служители бяха увеличени.

И през 2023 г. се запазва тенденцията за постигане на оптимално ниво на натовареност на следователите в НСлС при провеждане на разследване по досъдебни производства с изключителна фактическа и правна сложност, такива със значим обществен интерес, както и провеждани при условията на взаимодействие с други институции и служби в областта на международното сътрудничество.

Запази се и установената практика през отчетния период по-големият брой от възложените на НСлС досъдебни производства да са на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 от НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник), за разлика от тези, които са разследвани на основание чл. 194, ал. 2, изр. 1 НПК (от пряката функционална компетентност на НСлС).

Както и в предходния отчетен период преобладаващата част от възлаганите за разследване на следователи от НСлС досъдебни производства не са новообразувани, а са превъзложени от други разследващи органи или следователи от следствените отдели в окръжните прокуратури, като разследването по някои от тях е било извършвано в значителен времеви период.

В преобладаващата си част възложените за разследване ДП изискват провеждането на голям брой действия по разследването и специфични знания както в областта на наказателното право и европейското законодателство, така и в областта на най-съвременните „IT“ технологии.

Като примери могат да бъдат дадени досъдебни производства, свързани с посещения на местопроизшествия в гр. София и на територията на цялата страна, каквито са:

- местопроизшествия с голям брой загинали и/или пострадали (делото за причинена смърт на 18 лица при превозване на мигранти в с. Локорско; ПТП на гара Илиенци с причинена смърт на повече от едно лице при управление на подвижен железопътен състав; катастрофа с един загинал в землището на с. Землен, общ. Раднево, причинена в резултат на нарушаване правилата за управление на въздухоплавателно средство;

- досъдебни производства, свързани със събиране и анализ на значителен по обем доказателствен материал, включително и електронни доказателства, както и действия със

специфични софтуерни инструменти за оглед и анализ на транзакции с криптоактиви. Като примери може да се посочи ДП № 38/23 г., образувано и водено за неправомерно отнети криптоактиви на стойност над 4 500 000 щатски долара .

Засилва се тенденцията следователите от НСлС да са основни разследващи органи по българското национално право за провеждане на разследванията, осъществени по реда на чл. 28, §1 и §2 от Регламент 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура, като нараства броят на възложените от Европейската прокуратура дела. През изминалата година на НСлС бяха възложени 28 броя ДП, а през предходната 2022 г. броят е 21 ДП.

Разследванията от компетентността на Европейската прокуратура се характеризират със значителен обем, сложност и специфика на материята, също така и с изискваща се бързина и неотложност при провеждане на необходимите действия по разследването – по арг. чл. 28 §2 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета.

През отчетната 2023 г. се наблюдава и двукратно увеличаване на броя на възложените на НСлС от европейски делегирани прокурори действия по чл. 31 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета /ЕПДР/.

През отчетния период се запазва тенденцията за ръст на възлаганите на НСлС досъдебни производства, свързани с престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи.

И през 2023 г. на следователи от НСлС бяха превъзложени досъдебни производства, които до 27.07.2022 г. бяха от изключителната компетентност на следствения отдел при Специализираната прокуратура.

През отчетната 2023 г. възлагането на новообразувани дела и превъзлагането от други разследващи органи не е обусловено от значителни законодателни промени относно функционалната компетентност на НСлС (с изключение на разпоредбата на чл. 194а НПК - в сила от 28.07.2022 г.), а е извършено при действащата законодателна уредба.

Тенденцията към увеличаване броя на разследваните от следователите в НСлС досъдебни производства обуславя оптимизиране на натовареността им и създаване на предпоставки за максимално използване на техния професионален опит и квалификация.

НСлС разполага с капацитет за провеждане на изключително интензивни и ритмични действия по разследването. Налице е добра комуникация между следователите в отделите и ресорните заместник-директори, което спомага за ефективната работа на създадените екипи по делата.

Изключването на определен брой следователи от случайно разпределение на ДП и ММПП, (поради участие в конкурсни комисии по обявени от ВСС конкурси за продължителни периоди; като членове на КАК при Прокурорската колегия на ВСС и като постоянни преподаватели в НИП и „ЕВРОДЖЪСТ“), довело до редуциране броя на реално работилите през отчетния период, не се отрази на ефективността на дейността на НСлС. Поради тази причина, а също и поради увеличени брой на разследваните ДП и ММПП, са командироваани следователи от следствения отдел на СГП и Окръжните следствени отдели в страната.

Отчита се активност и ритмичност при провежданите разследвания от всички следователи в специализираните отдели на НСлС и се полагат необходимите усилия за срочното им приключване.

С оглед постигане на максимална ефективност и срочност при разследването на сложни от фактическа и правна страна досъдебни производства, както и такива със значителен обем, са сформирани съвместни разследващи екипи с участието на следователи от различни отдели в НСлС.

Всички провеждани разследвания в НСлС се отличават с фактическа и правна сложност, изискващи задълбочена и аналитична работа за успешното им приключване.

От анализа на дейността на следователите се очертават няколко причини, които оказват влияние върху срочността на приключване на досъдебните производства:

- спецификата на самия предмет на възложените разследвания;

- продължителен времеви период, който е изминал от образуването на ДП до превъзлагането му за разследване в НСлС;
- в някои случаи слаб интензитет на действията по разследването, проведени от предходния разследващ орган;
- големият обем на доказателствения материал, който се събира и анализира;
- сложността, спецификата и комплексния характер на назначаваните експертизи, изискващи ангажирането на значителен експертен и софтуерен ресурс.

Приключването в разумни срокове на повечето досъдебни производства е обусловено от получаване на заключенията по назначените експертизи, които обективно не могат да бъдат изготвени в рамките на първоначално определените срокове и се налага многократното им удължаване. Като причини могат да бъдат посочени:

- ангажираността на вещите лица с определена квалификация;
- липсата на достатъчно експерти в конкретна област;
- увеличаване на престъпленията в областта на транспорта;
- недостиг на автотехнически експерти, както и такива в областта на въздушния и железопътния транспорт.

При експертите в областта на съдебната медицина положението е аналогично. Нараства и необходимостта от експерти във финансово-икономическата област.

Част от провежданите в НСлС разследвания са за престъпления, извършени в чужбина. Разследването във всички тези производства е обвързано с информация, събирана със съдействието на български и чужди компетентни служби (МВР, ДМОС, Интерпол и др.), като в повечето случаи се налага и изготвяне на предложение за изпращане на молби за правна помощ и ЕЗР до чужди държави. В тази връзка следва да бъде отчетено доброто взаимодействие на НСлС с посочените институции. В значителна част от тези случаи, приключването на разследването е обусловено именно от получаването на отговор на изпратените молби за правна помощ и Европейски заповеди за разследване. В преобладаващата част от спрените досъдебни производства се очаква изпълнение на молба за международна правна помощ или Европейска заповед за разследване, като в много случаи това обхваща значителен времеви период.

Националната следствена служба е определена като точка за контакт за защита и подпомагане на жертвите на тероризма съгласно новата Стратегия на ЕС за правата на пострадалите.

НСлС се утвърди като активно работеща институция, водеща структура и стратегически партньор във взаимодействието с други институции и служби в страната, а също така и в областта на международното сътрудничество.

Следва да се отбележи, че през отчетния период окончателно са преодолени последиците от специфичната пандемична обстановка в страната и по света, вследствие на корона вируса, довела до нарушаване ритмичността на работата.

През отчетния период се наблюдава ръст на организираните обучителни програми за повишаване на квалификацията на следователите, характеризиращи се с разнообразен предмет и насоченост, например: „Ролята на криптоборсите при разследване, замразяване и изземване на криптовалюти“; „Пране на пари и разследвания на активи в офшорни зони“; „Въведение в правосъдието за деца. Актуални наказателноправни аспекти“; „Контрол на законосъобразност на актовете на органи на местната власт и местно самоуправление съобразно КРБ, АПК, ЗСВ – същност, характерни проявления, добри практики“; „Превенция на корупция в съдебна система през призмата на правомощията на ИВСС по Глава девета, Раздел Іб ЗСВ“; „Vigilant Eagle с предмет поддръжка и устойчивост на радиологически и ядрени (R/N) системи за сигурност“; „Разследване на измами с обществени поръчки“, семинар по въпросите на борбата с антисемизма и др.

На базата на разследваните и приключени през 2023 г. в НСлС досъдебни производства може да се направи извод, че няма проблеми от материално и процесуално естество, които да водят до неспособност да се осигури ефективно наказателно преследване в рамките на провежданите разследвания.

ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА НСлС ПРЕЗ 2024 г.

С оглед констатираните положителни резултати през отчетната година, като основен приоритет следва да се посочи запазване на добрите практики и надграждане на постигнатите резултати. Създаване на необходимите условия за максимално използване професионалния капацитет на следователите.

Повишаване ефективността на разследването, включително и чрез оптимално прилагане на екипния принцип на работа по досъдебни производства с особена фактическа и правна сложност, включително и чрез създаване на съвместни екипи със следователи от следствените отдели в страната.

Активна работа за преодоляване на субективните фактори, водещи до забавяне на делата, вкл. чрез повишаване нивото на професионална мотивация.

Добра комуникация и провеждане на периодични работни срещи с прокурори по конкретни досъдебни производства и насърчаване екипната работа.

Повишаване на професионалната квалификация на следователите чрез подходящи организационни формати и тематични обучения.

Поддържане на създадената добра организация за планиране и ефективно провеждане на действия по разследването на територията на цялата страна.

Запазване и утвърждаване ролята на НСлС като водеща структура и стратегически партньор във взаимодействието с други институции и служби в областта на международното сътрудничество.